The Past of Hungarian Jewry Collection

www.thepastofhungarianjewry.com

Featured Item Catalogue - I. II. III. IV.

Volume I.

1945 - The unpublished diary of *Etelka Veszprémi*, a teacher from Szombathely, <u>written just after her liberation from Auschwitz, in a notebook she obtained there about her everyday life until her return home</u>, as well as a recollection from the arrival of the Germans until her liberation from the camp, and its later typed, refined,

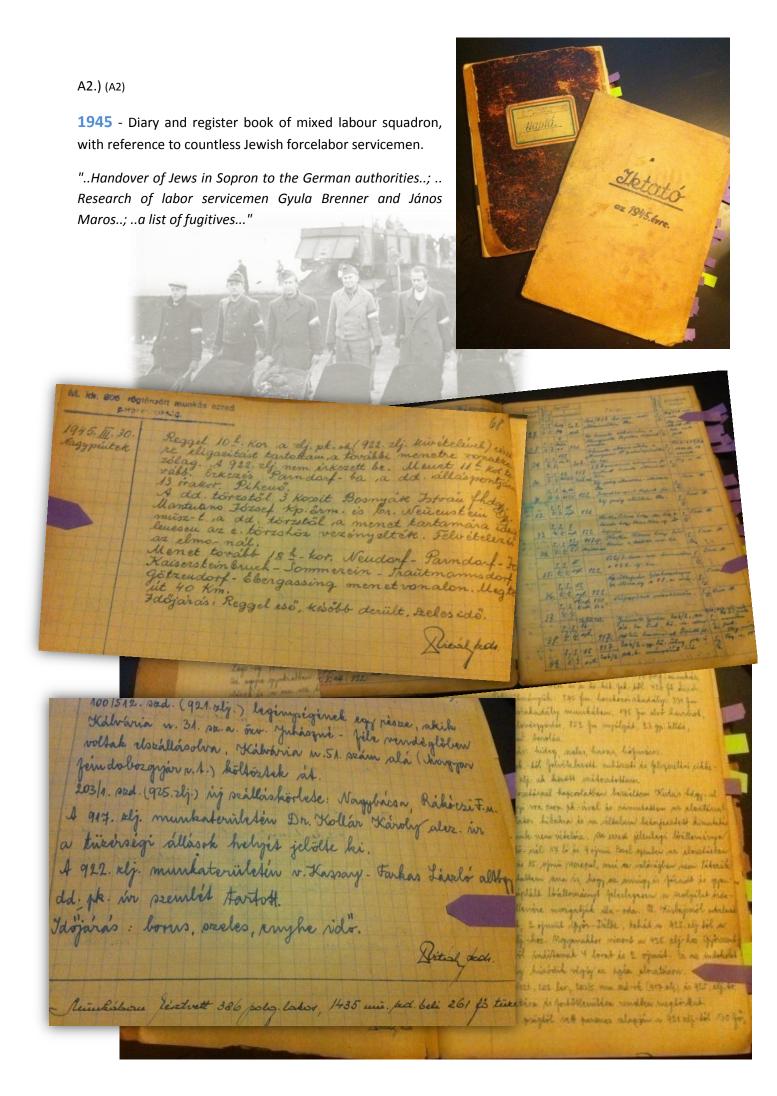
unpublished version entitled " Nightmare".

I. A ghetto.

1944. március 19-én reggel, mikor templomba mentem, a Király uccában utamat állták a német katonai autók. Ugyanaz a szorongó érzés rogott el, mint Pesten 1919. augusztusban vagy mikor, a bevomuló řmánok láttára. Az egész nap valami kimasyaráshatatlan rossz érzésben telt el. Másnap, 20-án már kiadták a rendeleteket a zsidók ellen: uccái járni 7 órán tul nem szabád stb. Én akkor móg távoli néző voltam csak, Vajda Krikán át tudtam meg mindent. Krika a leányáért aggódott, aki Pesten volt intézetben, haza tudja-e még hozni. Mikor elhozta a Sion apácáktól, ahol a titkárnői tanfolyamot végezte, megállapitotta, hogy az apácák még jobban meg vannak rémülve, mint zsidó tanitványaik "Čnök után mi kerülünk sorra" - mondta neki az egyik.

Március 30-án, csütörtökön délután konferenciánk volt, sokáig tartott és olyan fáradtan és átfázva Jöttem ki, hegy szokásom ellenére bementem a Palace kávéházba egy forró kávéra. Jugovics Pi-

Elintézés Tárgy modia száma intézője Voiscole lensis a Topronou ? 211/I 521/ II. na. ou Many Errecles forpost Igaroló jel 202/806 - ra 200

Leg.	Nõi mullanõ alkeluorsa hõolvosiis hõvettentiba
po	202.
P.	906 101 per 324/9/7 Iside muss. on 138/924 68/806 a Dues utilen 78/921
7//	324/917

925.	Kinnstatas a snöklvenyekról. 179.20
925.	Bélai Yorsef honr. bevonu-Mg.
917 921 10	Brenner Gynla is Maroi Jours 1799 work kutatasa. 60. se. dd. mpcs. 10. p.)

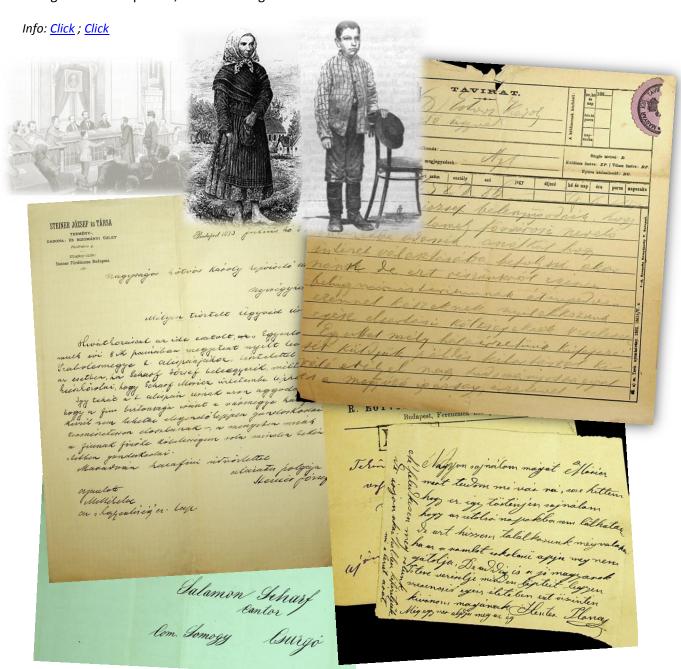
144	ary saigiston dalyono 201.5 7 Local	i
22	202. mu. met. missingterlied 27. 1 neego agrition the.	7.
1	Newstertil felojánett 600 fő. I. 320 sayi makinggart nemnkábe 227 felitára Hajind: 122. 4. Kir mak vegysső lend	5
E. 1	callitare Hind: 122. 4. Kin neck very fine land	1

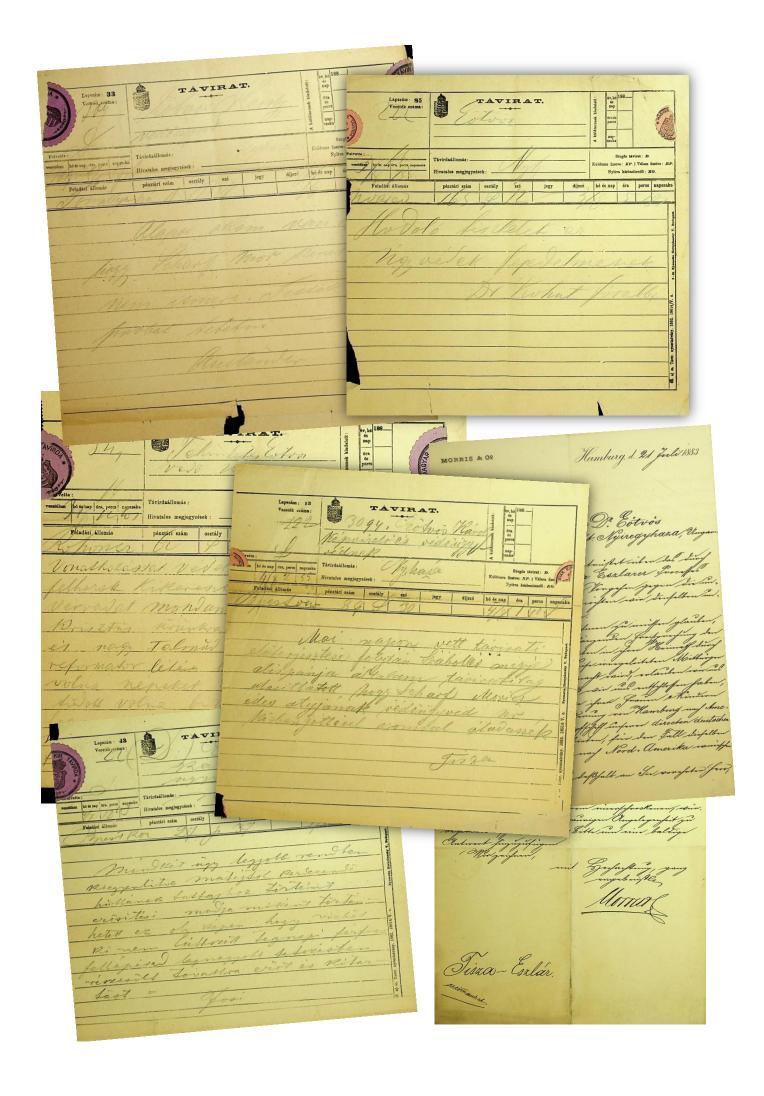

1883 - An extremly important legacy of letters from Károly Eötvös, lawyer, publicist, politician, member of parliament, and the defense attorney of the most infamous Tiszaeszlár anti-Semitic blood trial, on the subject of the trial, or with letters and telegrams closely related to the With many historically interesting details from István Tisza (prime minister), leaders of the Jewish community, local and

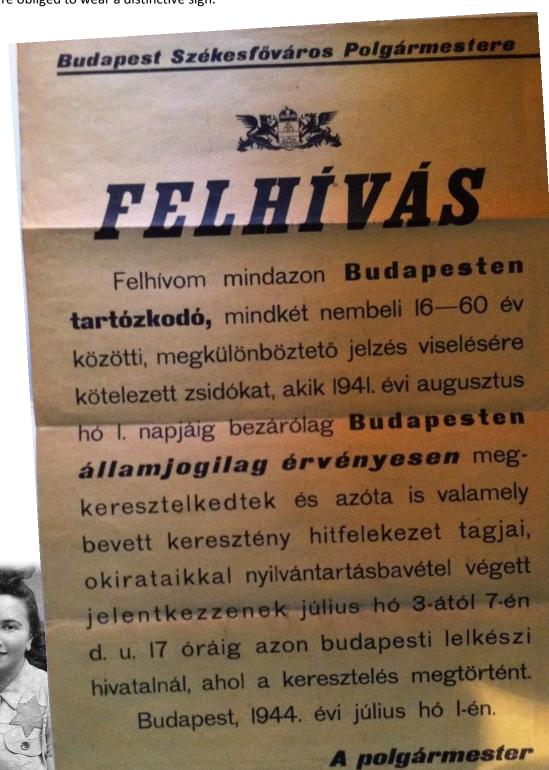

foreign interested parties, and official figures in the case.

1944 - The Mayor of Budapest capital city calls for registration of baptised, but distinctive Jews who were obliged to wear a distinctive sign.

James Ricks No. Hunty marris technique fundame adjustitution deleganously - 21300 Falling and Mining to the Control A6.) (A162)

20th century - Béla Stollár 's estate.

Béla Stollár (1917-1944. December 25.) Hungarian journalist, anti-fascist resister, Jewish rescuer, martyred national hero, a "**Righteous Among Nations**"!

Dr. Béla Stollár was originally a sports journalist and a Hungarian short hand champion. He became friends with the Deák family in the 1930's. When he was called up as a soldier in the National Defense in 1943 he was serving in the Ministryas a cadet sergeant, his task was a shorthand record and record of the discussions, orders and decrees of the Chiefs of Staff. At the place of duty he also had access to many official forms and seals. Stollár's rescue and resistance activities actually began after the Arrow Cross takeover. He first helped out the **Deák** family's daughter Eva (who later nominated him for the Righteous of the World Medal) with false identity documents, and then her mother, so that they could both escape to the countryside.

Although literature describes him as a philosemite, his letters paint a slightly more nuanced picture of his character...

Letter to **Éva Deák**:

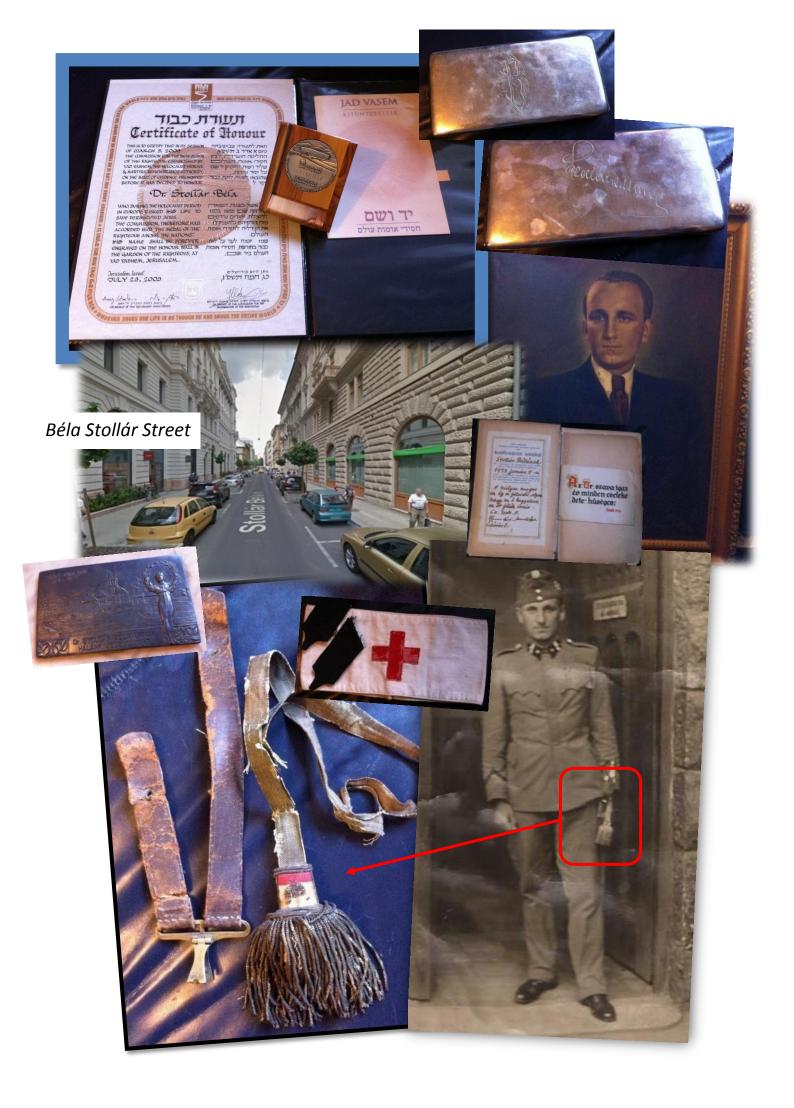
<u>August 1941</u>: "...if the Germans win, it's bad for me, because, for example, our bank Arrow Cross and other Arrow Cross members consider me pro-Jewish, if the British win, it's bad for me, because the Jews consider me Arrow Cross...so there's not as much chance as for a Jew who has a 50% hope that the British will win...".

October 1941: "...when the stupid lawyers aid that you were the only one who could lose with this marriage, I hated you (probably because I felt that the lawyer thought I was a stupid, helpless little goy..".

Besides his lifesaving activities, he was also active in the armed resistance. His group had its headquarters in an apartment at 22. Klotild Street (today's Béla Stollár Street!). The members of the group were escaped labour servicemen and fugitives from the army, the commander of whom was Stollár. He obtained false documents, military orders, food and weapons for them. On Christmas Eve, a truckload of Arrow Crossesd escended on the building in response to a denunciation. The caretaker wanted to use a secret bell to alert the resistance group. First, the caretaker and his family were killed as well as a couple who were visiting were murdered because the caretaker wanted to use a secret bell to alert the resistance group. Most of the group escaped through the roof, but Béla Stollár and some of his companions stayed behind to burn the compromising documents. For a while they successfully held off the Arrow Cross fighters with handgrenades, but were eventually defeated by the overwhelming force.

The collection includes some of Béla Stollár's personal belongings (sword-bow, monogrammed cigarette case, plaque, etc.), his intimate correspondence with Eva Deák (who was also his fiancée but who he did not dare to marry because of her Jewish origin!!), his personal and family papers such as birth and death certificates, etc., his Jad Vasem - Righteous of the World medal and related documentation, his numerous photographs, his life-size paintings, etc

Info: Click; Info: Click; Info: Click

nek, hogy milyen reménytelen az én helyzetem. Ha a németek győz nek, nekem rossz, mert például bankbeli nyilasaink és egyéb nyilasok is zsidóbarátnak tartanak. Ha az angolok győznek, akkor is rossz nekem, mert viszont a zsidók szerint nyálas vagyok. Szóvel annyi esélyem sincs, mint például egy zsidónak, akinek mégis 50% reménye van, hátha az angolok győznek... Na-

riar regue tudone, hogy ha fearlet adar nelem, abban princip valeuri samuris son. Niete secretiis egymint, a hellemather delposet min-

uruel a langunggel peak to vontheta, gralalleleh lunnate het. (Palasimika asek, mert prestom to as ingued betarah gyé-pultalen lis goj-ash gondal) — Ne mar tul wegyah era. Belatom, Lagy meled is agreed Now I tavassal minden nelseen med Nom alastele magachii a pottartallimagat, anyine leedelt nin Pi

errel a horanaggel esck te venthetse, gyülöltelele bennetehet. (Valóssimiles exert, mert érextem, Rog en igyved britainel, gyé-moltalen his goj-nak gondol.) — No már túl vagyok esen.

lior Labi is a many estronya about tollink, risaletosen elalsastem a leveled. Fost mir meg is pretten. Na dellen as usocialism falinchem a pageon is goodellusteme. Etc 97 pollunthus pl grottelel hisrain blen tudom vint moud-tam pollus. Decreussisse pem pollul stehen. Hest megint pete pem, alossom a faceledet, amelylan act provided, pe telalborrunk többet, majd egyrer jöjjek vista. Sunaruan gondelsh ara Log may bell extensen tegad. Non ti tudod majorcaton, Rog new setteleh felseig il Non ti pen, Rog teregoral. Thickt segteleitel promorè lebetor, ug essed, sige our valencinal, new latet tobbe visina principalis. Finite irod, jet hidood, Rogy itt nem labet egyan majd provagioni. I secrebuct slighe labet Richese tenni is hesitto rijra felinelegitein. De parulii vil it: mi soha vem

me pag blabrol fattale a dolpat - pun es statalor du derestem, hu tettem valolit - alinoh mus pridolegesolete, független es act mondje, key may laket tenne Scalinel pen perietteur megantial de licionibis largilagos hayon, hornedille nomaliral perila, nela elucuatean Scali com alcalt, ali , left - et prondett volue. Lessanleut mejestetleur-talen elejetal fagua Dennem volt-Roog ha prot alexalek, to mbre lovaem mund a hettorik életet. Elocair anyugilag. Nuco pégleges álláson, a bank nem pyrigt megélhetest, a Sportual me májo att lehelek, de milen

a Kókuss,

om sietve irok, mert alig van időm. Nagyon szépen köszönöm releveled, irodalmi szimvomalom mozognak beszámolótá és komolyan
gondolkozom arról, hogy nyugodtabb időbben a nyilvánosság elé lépünk velük. Pofénd, a báró etetési biztatásáról, tékéletesi Rengetoget nevettünk rajta, Anyu, Szendy és Borsicsky Sznyi, aktivel
tegmag sete az Avarban együtt vanosznátunk.
Anyu már befejezte budapesti ügyeit, holnap, szerdán este fél lokor kiséretemben indul vissam, három napig én is öörömböly-ben maradok, ez alatt az idő alatt Anyám itthon lebonyolítja a költőzködést. Mint montam, illatve irtam, a Ráday-utobb megyünk Mág
nem tudom, mit és mennyit vissak magummal butoradból, ant hissem
osak a rókandidat, szekrönyedet és egy karosszéket ahoz az íróanztalhoz, mmelyet ma délután szándékozom venni.
k s bizonyára már irt is neked.

ól van. Ha minden szépen halad, a

Még egyszer kérlek, ne aggódj az itthoniak miatt, minden jól halad.

Sajnes, most nem tudek irmi többet. Ugy számits, hegy szerda estétől vasárnap délig nem leszek Pesten, azentul pedig keddtől megyek el, de ez még nem biztes.Leveleddet egyelőre a Pesti Hirlaphez cimezd, ez a legegyszerübb.

Ezerszer csékollak és nagyon szeretlek. Belon

1944.aug.1.

i. Addig tehát mard a Kresn-déna V.em.6. d. de 5 a loveldből megállapította. m naked közvetlemül, felesleges len-lalmi.Tudem.hegy ez feleslegesnek rázyától. itizat és háborus ingalmak lesmak. myválság/ Politikával melfegialkon; gyválság/ Politikával melfegialkon; féna ta mindentől tudek, minden tel-fákay map alatt utarás engedélyi mit, és fegek tudak utamulyahát mág aggód Im Németersnég és Törökor-nyugodt vagyek,snép mémet siterek-

kel fog kezdődmi. Mi van a bejelentéssel? Te semmi ilyesmit ne forsziresz Remélem, Ugyes és okos vagy,mint ahogy ez a leveleidből is látszik.

1944 - Official copy of a letter from high school teacher *Margit Sávos to the president of the Budapest Royal Prosecutor's Office* regarding the criminal prosecution of <u>15-year-old *Ernő Steiner*</u> for the "Offense of racial slur". (miscegenation)

"...the said Jewish youth in Budapest, on January 10, 1944, attempted to obtain the Hungarian resident, decent non-Jewish Mária Budai, for the purpose of extramarital sexual intercourse, by taking the woman to the Balaton Hotel for the purpose of intercourse, where they both undressed..."

A8.) (A163)

1946 - Mihály Kolosváry-Borcsa (1896-1946) anti-Semite, Hungarian journalist, soldier, politician and later the "Hungarian-Goebbels". In 1944 his appointment as Secretary of State and Government Commissioner meant practically unlimited power over the operation of the press, radio, book publishing and foreign news services. His task was to prevent the publication of works by Jewish writers,

and to concentrate domestic and foreign news in one hand, i.e. to influence public opinion in

<u>accordance</u> with the <u>government</u>. The collection contains personal documents and his correspondence with his family from the death row.

Info: Click

".. I live in a cell here with László Bárdossy ..." (former prime minister of Hungary during jewish deportations)

From 1938 he headed the press department of the Imrédy government. In 1939 he became a member of parliament for the Hungarian Life Party. From June 1939 he was the president of the National Hungarian Press Chamber. In 1939 he returned to his newspaper and again became the editor-in-chief of Függetlenség. During the Sztójay government, on 15 April 1944, Governor Miklós Horthy appointed him to the position of State Secretary-Government Commissioner based on the proposal of Prime Minister Döme Sztójay.

His appointment meant practically unlimited power over the operation of the press, radio, book publishing and foreign news services. His task was to prevent the publication of works by Jewish writers, and to concentrate domestic and foreign news in one hand, that is, to influence public opinion in accordance with the government. On June 16, 1944, as president, he participated in the large-scale destruction of books by Jewish authors. "According to official reports, the works of 120 Hungarian and 130 foreign authors of Jewish origin were crushed at the ceremony. During the ceremony, which was filmed for propaganda purposes, 447,627 books, the cargo of 22 fully loaded freight cars, were destroyed."

He was dismissed from office during the Lakatos government, but after the Arrow Cross took power he resumed these positions. The primary objective of the propaganda machine he controlled was to continue the war, to cover up German losses, and to keep the soldiers fighting unbroken. In early 1945, he fled to Germany with the proceeds of the press room and his archives to escape the Soviets, but there he was captured by the OSS led by Márton Himmler, who extradited him to Hungary as a war criminal. His People's Court trial was held together with that of Ferenc Kassai-Schallmayer, and he was found guilty of all charges. Both were sentenced to death and executed by hanging.

Lehitolog mem sloven a accordant behitologin note. I didecille a.

Tel harmystern in a mas committed that security

Keelem withing the har freque, haven left, retent a finites

hindeling the settleng that freque, haven left, retent a figured

forg today. I willing the law freque, haven left, retent a figured

forg today. I willing the law freque, haven left, retent a figured

to a set decide in lare many levels in total arm.

As est decide in lare many be lived a gallengand (much

boss Geleng) beginning of helicaglished type many had a

1944 - A large letter of protection issued by the Spanish Embassy to *Róza Grünwald. Signed by*Angel Sanz Briz, "the angel of Budapest". Of this type of Shutz Pass only ~400 pieces were issued!

Info: click

1944 - A photographic Shutz Pass issued by the Swedish Embassy. Protected persons: *Kálmán Köpeczky, Magda* and their daughter *Imola*. Signed by *Per Anger*, *Raoul Wallenberg's* colleague at the Swedish Embassy.

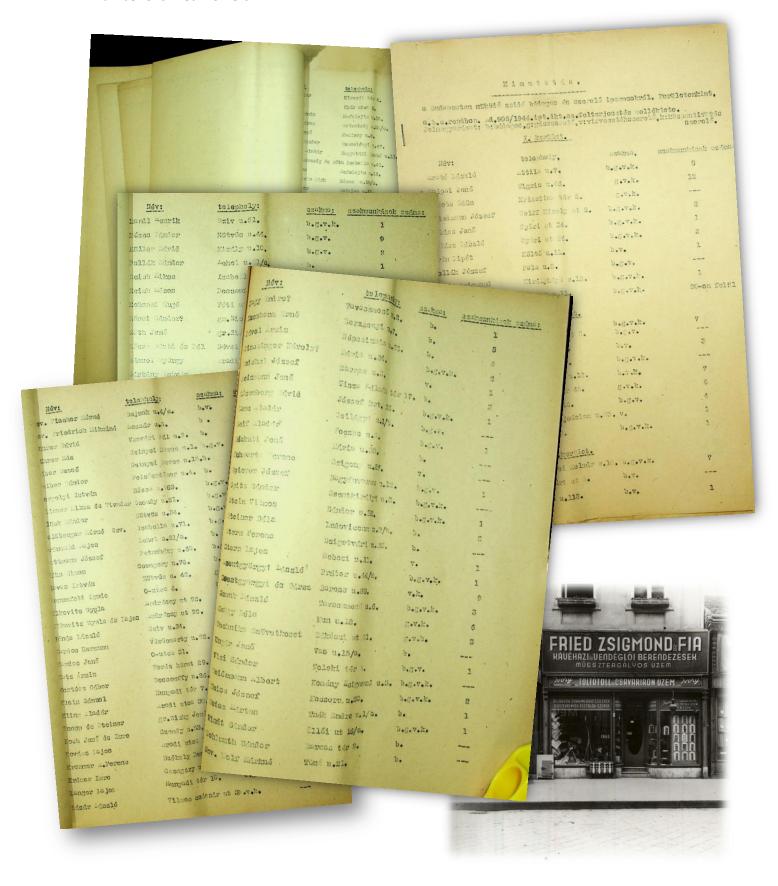
Info: click

1944 - A certificate of exemption from the Royal Hungarian Ministry of Defence for *Imre Strausz* and his family (names listed one by one). The interesting feature of this rare document is that Imre's yellow star can be seen in thepicture of the card. (*Photos of people wearing yellow stars are extremely rare in Hungary.*)

1944 - A 14-page list of <u>Jewish tinsmiths and mechanics operating in Budapest</u>, broken down by districts. The list <u>contains approximately 400 names</u>, sorted by name, location, profession and number of skilled workers.

1923-1945 - Führer family collection.

It contains interesting correspondence and photographs of *Henrik Führer*, *Zoltán*, and *József* during their forced labor service. According to the documents, Zoltán disappeared during the collapse of the Soviet front (Don River), but according to a later paper, he must have been alive until December 31, 1944 (the date on the back of one of the photographs). His brother József, also described on

the back of a photograph, died in June 1945. "...in your letter dated the 30th of last month you wrote that you would issue a Spanish protection letter for me, but unfortunately it has not arrived here to this day...; ..those who have protection cannot be taken across the border..." Tihrer Zolten Tichrer Forset teling vayylos Cenzu Cepu Igazolványi lap.

MAGYAR VÖRÖSKERESZT TUDÓSITÓ IRODÁ BUDAPEST, V., SZT. ISTVÁN KÖRUT 1. L 1.

TUDAKOZÓ-LAP

A tudakozó egyén neve CHÜNTER HENNIR és lakcime: III Ker Akocha ~ 57 II 48

A kérdezett egyén:

1. Elő és utóneve: Führer Foltán

2. Bendiokozata: Musska Holyalolos 3. Születési helye és évo: Buolopest 1919.

5. Szülőanyja jeánykori neve Ofilberberger Araula b 6. Táboriposta száma: 292/60

Mire kér felvilágositást?

Describer 17 old nem husbar rola Herem signes spires film. R VÖRÖSKERESZT TUDÓSITÓ IRODA

Budapest, V., Szent István-körút 1. I. em. 1.

353

itó Iroda

ntartásban nem

TUDAKOZÓ-LAP

Mester Edil

6 egyén neve Budaped, Tr., Akaifo, - u 65 11.13.

A kérdezett egyén

utoneve: Führer Hollan

ési helye és éve: Budapeut, 1919,

a: irraelita

anyja leánykori neve: Tilberberger Branka

Mire kér felvilágosítást?

2. december olg semmi hir nines

(Fordits!)

tudakozódás nélkül is

Elf 1944 x11/3; Minoley Koptains

Tudatan, hogy a homilline hypered hexest yok amil breked is tinto siverelist. aga Anyokam talan mire est a leveler Il addis a mult her ligerulian jelaett spott. Halat ailob a Lo Estennel, hogy igy meg mama ishalite neked. Rame keljen las By akinnel meanon a videlsegre act new vithe hateron belova. Er worald utan arrako. jaidright van a skjut lelki indilne nines other egy just se is a Druga Jo si, may willioner work a harmon Ister regitagenel Kasaa forgunk menni majd is miker egyitt limink mind Ede Fincepon 1944x773 leed De sojus sos be servil, es inhylerly volune surson

1945-1949- Particulary important documents of *Irén Palásthy (Mrs János Bartsch)* Hungarian-born actress from Hollywood (her husband *Hans Bartsch*, famous American producer). <u>Irene stayed in Hungary during the war to support her seriously ill mother. She was almost deported, accused of spying in June 1944.</u> The contents of the large number of documents include the post-war negotiations - correspondence between her husband and his lawyers, denunciations, compensation, restitution of stolen property and the horrors of the war.

In the spring of 1944, to avoid the planned ghettoisation, Palásthy moved her elderly and very ill mother and three sisters to her flat in Budapest. Her brothers-in-law had already been defending the homeland as members of the Shovel Army on the Ukrainian front then. János Szalai, master tailor from

Rákosszentmihály, Árpád Varga Hankovszky a gymnastics teacher and instructor in Rákosszentmihály, and his wife, Izabella Hankovszkyné Csécs, who worked as a search woman in Rákosszentmihály in the collection of deportees, denounced Irene Palásthyto Andor Jaross, Minister of the Interiorat the KHEOK.

As a result of the denunciation, Palásthy's mother and sisters were deported back to Rákosszentmihály, and the actress was interned, and the day after the Rákosszentmihály transport, Palásthy was pushed into a departing wagon. She was rescued by gendarme captain Perlaki after he found out, that the actress was also an American citizen, whom according to the regulations, can be interned but not deported. From there she was escorted on foot to the Ludovika, detained and beaten for three days, and from there she was carried first to Csepel and later to

Békásmegyer, while beaten with rifle, as a result of which she was deafened.

Info: Click

In the criminal action instituted against Arpad Hankovszky Varga and his partners in guilt, charged with acts both warlike and harmful to the community, the People's Court at Budapest pronounced on this day the following

1944 - An extremly important announcement of the Budapest Autonomous Orthodox Jewish Community to call for matza payment, dated one day after the German invasion of Hungary.

A16.) (A597)

1942 - Jewish school tableau taken in the courtyard of the Autonom Orthodox Jewish Community in Kazinczy Street during the war, with the signatures of the students and teachers on the back of the photo.

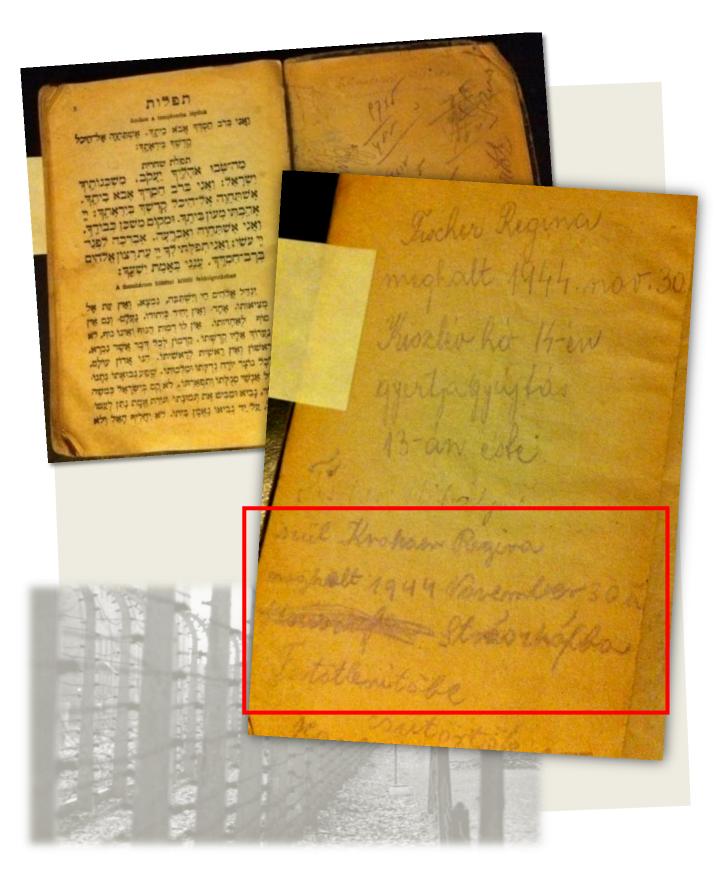

1939 - Photos taken of thebohers of the Újpest Yeshiva, with the full list of students on the back of one of the photos.

20th century - Prayer book with a shocking entry.

"...Regina Fischer died on the 30th of Nov. 1944 in Strasshof in the disinfection room..."

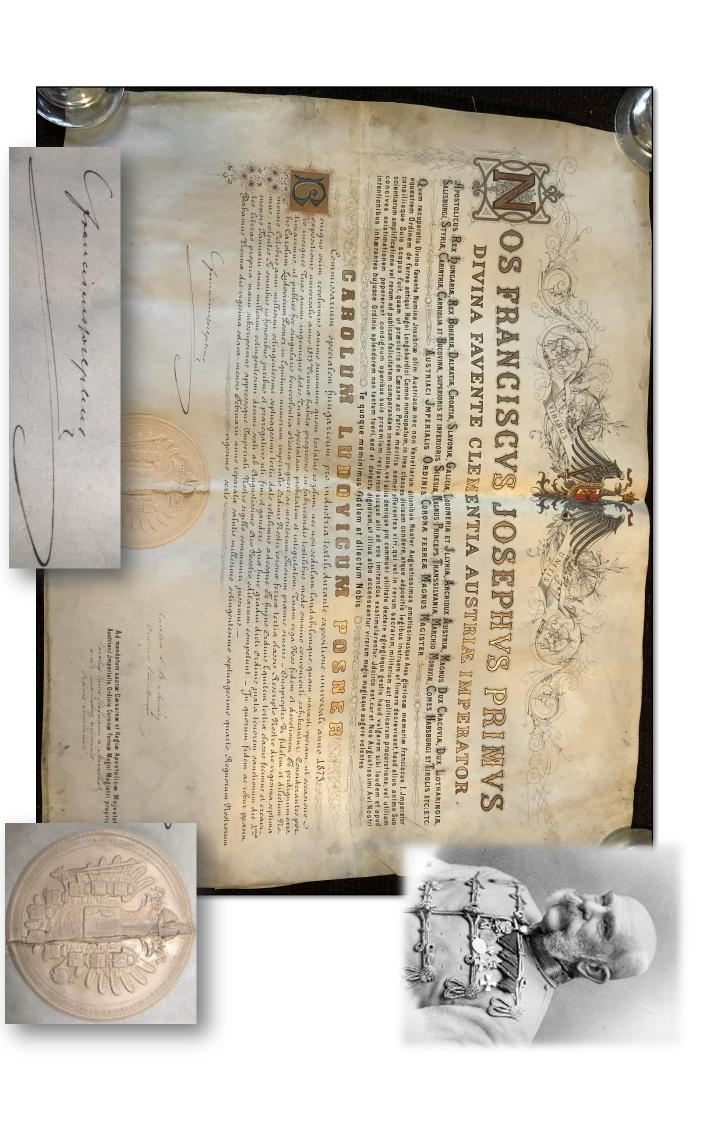
Volume II.

B1.) (A1)

1873 - Collection of Károly Posner who was the flourisher of the Hungarian graphic, paper processing, bookbinding and map making industry. He is one of the 280 Hungarian Jewish families raised to the title of nobleman. Main contents of the collection:

- Certificate of nobelity signed by Franz Joseph
- Donation letter of the Iron crown order

1787 - An extremly rare original printing of the "naming decree" of Joseph II. in Hungarian.

The "hatted king" in the name of modernisation obliged the Jews to adopt German names, because until the end of the 18th century, many Jews were only given a forename linked to their paternal name. Although the Jews had the right to choose a name theoretically free, the administrative corruption of ten occurred here as well. If somebody paid for it, he could create name from nice-sounding images of nature, such as: Grünfeld, Rosenberg, Goldberger. Others for some bribes got forenames such as König, Kaiser, Graf, Herzog. Those who could not afford bribes often had to settle for a simpler name, of ten referring to their physical appearance such as Klein, Gross, Braun or Roth.

to a september of the street of the

i Második Josef, Isten kegyelméből válafztott Rc-

The second property of the second property of

Minden rendetlenségeknek el-terítélere, mellyek az emberi Nemnek mind Politikus, mind törvé dolgaiban, sött minden titztviselés nélkül folytatott éle lzükséges kepén elé-adják magokat, mellyben a ben fzükséges kepén elé-adják magokat, mellyben a miliák femmi bizonyos Vezeték - nevet, a kült nös mélyek pedig femmi isméretes előlgáró neves nem nélyek pedig femmi isméretes előlgáró neves nem nek, minden örökös Orfzágainkra nézve közönsége vézeztetett

A' Zhdoságnak minden tartományinkban ár kfinfzeríttetéfe, hogy minden Tselédes gazda az népére nézve, a' Tutor az ő árváira nézve, 's min telen férjítú fzemély, a' melly fem Atyjának hatal fe Tútor, vagy Gondviselő alatt nintsen, 1788. nek első Januariusától fogya bizonyos nieg lvezeték-nevet vifeljen, az afzízonyi rend hajad

1. 9. A' Zúdóságnak minden tartományinkban ár

végeztetett

mai Tsálzár; Német, Magyar, Tseh, s t

orfzágoknak királya; Oftriának Ertzhertzege, Burgundiának, 's Lotharingiának Hertzege 's a't'.

tion of her first transfer in the party of the

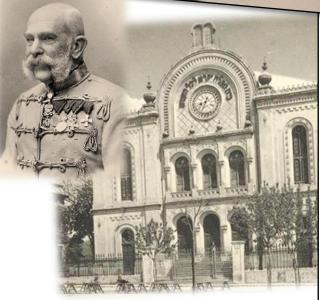
B3.) (A5)

19th century - Silver medal for the city of <u>Pécs</u>, bearing the imperial decree of **Franz Joseph**, giving Jewish communities the right to acquire land and real estate. It is unique for only one piece to exist in its original case.

1944 - Two extremly rare cardboard signes of the Swedish Red Cross, headed by Valdemar Langlet.

"..Charity donations are made exclusively by postal invitation.."

B5.) (A11)

1945 - Prayer book of *Gyula Salamon* with two entries, that includes names, places (*Mauthazen, Buchenwald*) and tatoo numbers (37542) from death camps. "...*Salamon Gyula, Leichter József*..."

B6.) (A19)

20th century - Collection of jewish community seals, including a kosher slaughter house stamp, date stamp and many other.

1924 - Large size, velvet Torah cabinet cover (parochet).

1890 - A very rare embroidered Shabath chala cover, with text of the kiddush prayer, dates, and family monograms..

1945/1948 - Documents and photographs of *József Mendelsohn*, including a copy of the certificate from *Dr. György Román*, *Dr. Pál Markovits* and *Zoltán Bihari* stating that *József Mendelsohn* volunteered as a <u>partisan</u> on September 18, 1944.

1941-1944 - Letters of *Dezső Schwartz* from force labour service and from the ghetto of Miskolc with extremely interesting content.

"...we are 30 of us crammed in to one room; ,,..there is no way out of the ghetto..."; ,,...we have to perish here..."

LEVELEZŐLAP

1940-1944 - Letters of *Mihály Derkovits,* a labour serviceman with particularly interesting content.

"...With regard to Kálmán's question, the fact is that he was summoned to Várad and was transferred with others...<u>he was taken away with towns people</u>, so his wife does not know about him.."

~1940 - National colour, labour service armband. Before the compulsory wearing of the yellow or white armband, theJewish labourers had to wear a national colour armband on their left arm.

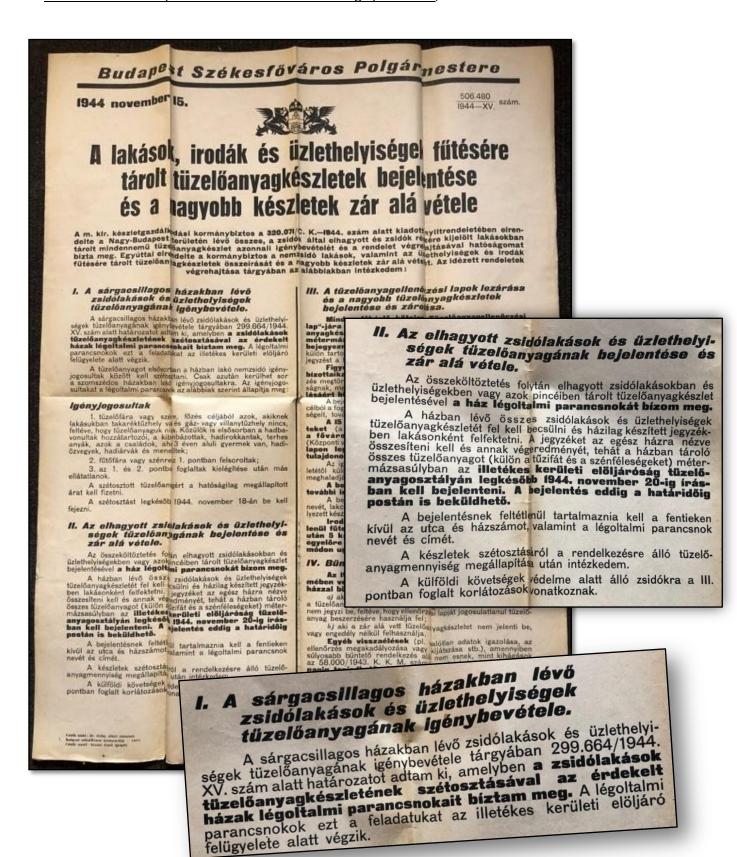
1942-1944 - Particularly rare photographs of forced labours <u>at work</u>.

1938 - Agitational poster of the Hungarian National Socialist Party, the predecessor of the Arrow Cross Party.

1944 - Announcement by the mayor of Budapest regarding the heating of apartments and business premises and the reporting of fuel stocks, <u>specifically addressing in several places the stocks of</u> abandoned Jewish apartments and Jews under foreign protection, and their use.

1944 - Announcement of impounded Jewish possessions.

"...Jewish property under tight lockdown...".

Az 1600 1944. M. E. számú rendelet 12. §-a értelmében

SZOROS ZÁR ALÁ UETT ZSIDÓ UAGYON

20th century - A photograph of a blackboard anti-Semitic drawing on an unknown university.

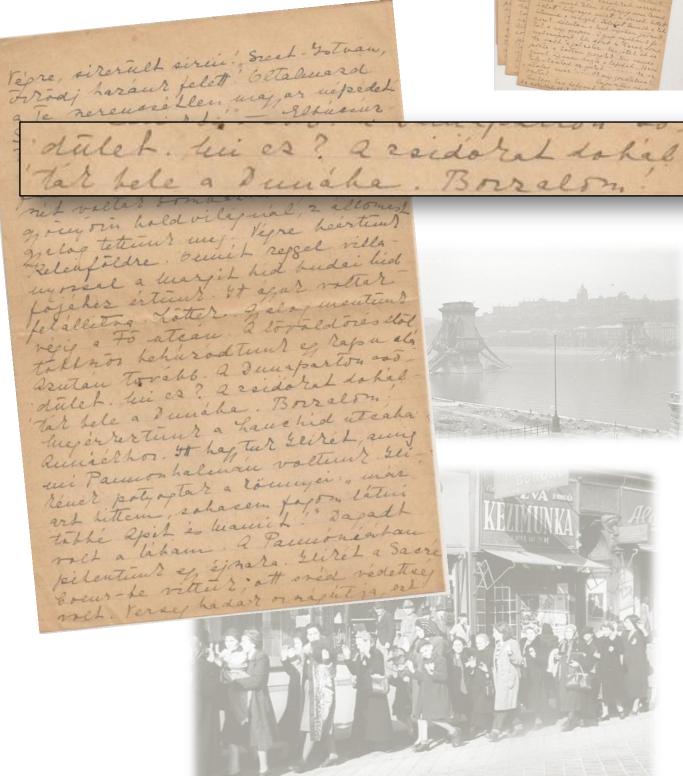
"..down with the jews.. ; ..we sympathize with the Hitler boys..."

1945 - Diary / memoir detail of the war conditions in Budapest. <u>The writing talks about Jews being "tossed" into the Danube</u>, Swiss and Swedish protection etc.

"...What is this? They threw the Jews into the Danube. .."

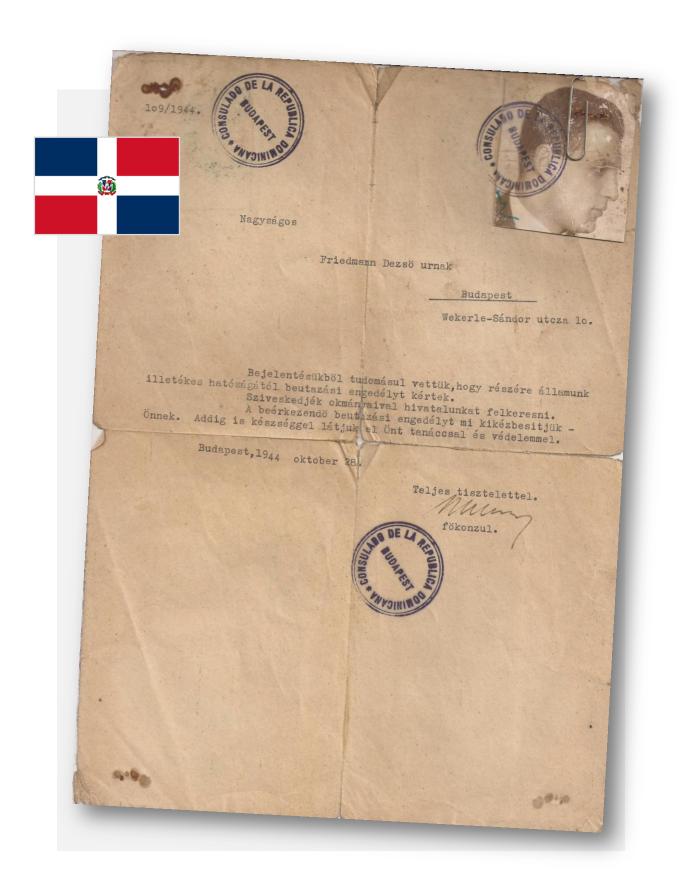

1944 - Certificatefromthe Royal Swedish Embassy to the *Sacher* family proving that as <u>Spanish</u> <u>protected people</u>, they can live in a Swedish sheltered house.

1944 - An extremly rare protection certificate issued by the **consulate of the Dominican Republic** to **Dezső Friedman**.

1940's - Negatives from a series of photos of a Hungarian military doctor, <u>including a glimpse into an unknown ghetto</u> during his trips.

1944 - A letter written to *György Kemény* force laborer (novel writer) from his father in the Debrecen ghetto (school building). According to the date, <u>it was posted just before the deportations</u>, at the day when the ghetto was liquidated to the nearby brick factory.

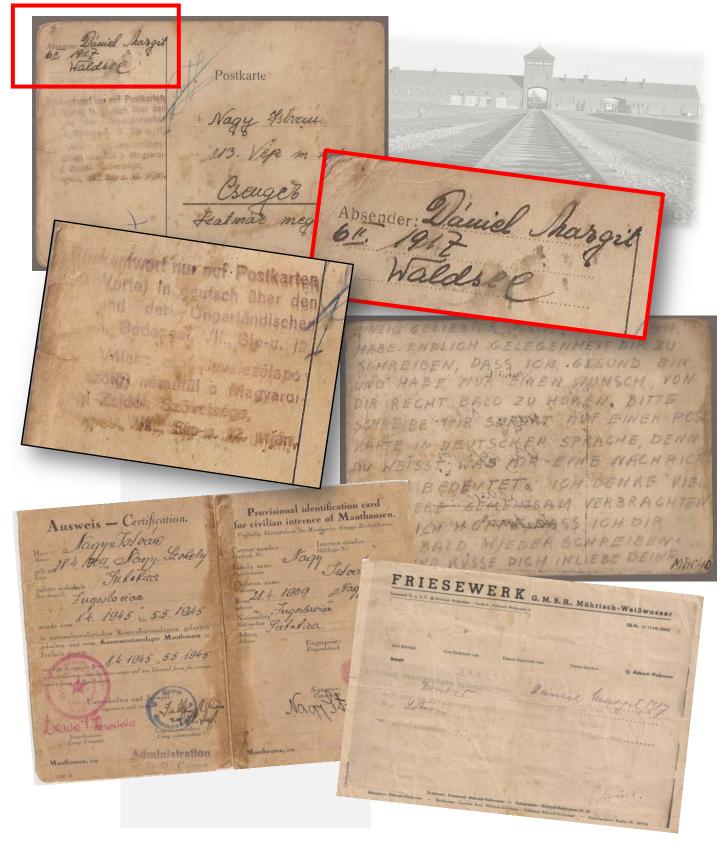
"..Don't worry about us, we are here in the High School building on the 2nd floor, next to the teacher's room 2a. We are ok, we had to come here from the Csokonai street..."

1945 - List of Jews returned from deportation and forced labour to the city of Pécs till 15th of April 1945. *Large poster*.

1944/45 - A "Reassuring" letter to from <u>Waldsee</u> or in other words <u>Auschwitz</u> (!) and release documents from mauthazen's of the addressee. According to testimonies, people who wrote home with the name of the place "Waldsee" received the blank postcards and a pencil in the crematorium yard and were sent to the showers just after.

1944 - Urgent official instruction sent from the chief magistrate of the central district of Pest county to all county leaders.

".. Subject: Restricting Jews' shopping to a specific time of day..." / June 19, 1944, signature of the chief clerk. ...I will restrict shopping by Jews / persons required to wear a yellow star / to the hours between 10 am to 12 noon..."

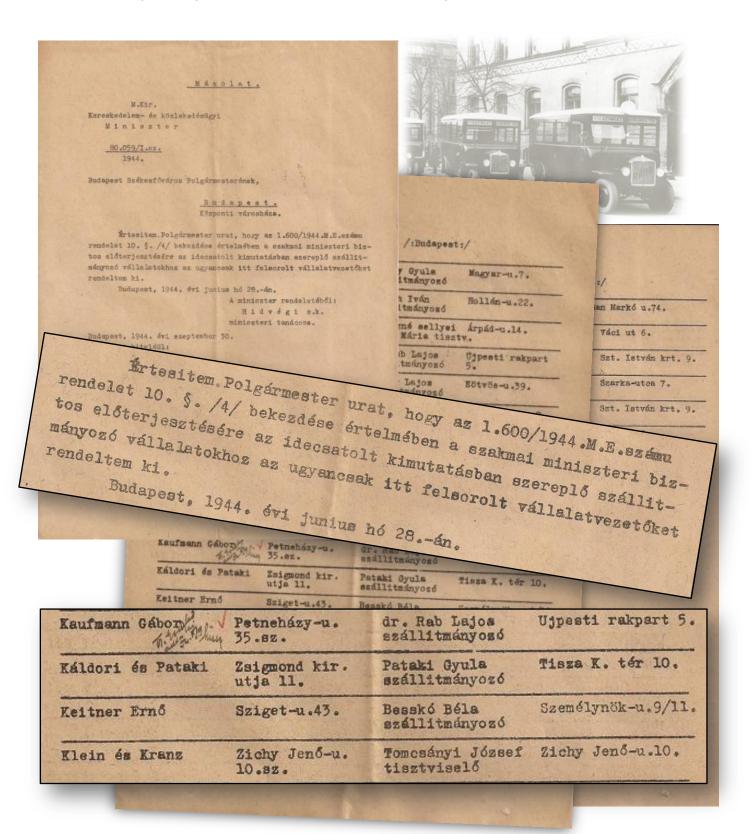
1944 - A Swedish letter of protection issued by the Swedish Embassy and a <u>particularly rare</u>

<u>Argentine letter of protection</u> for *Wilhelm Kreutz (Vilmos Kreutz)*, signed by *Raoul Wallenberg, Per*<u>Anger and Carl Ivan Danielson.</u>

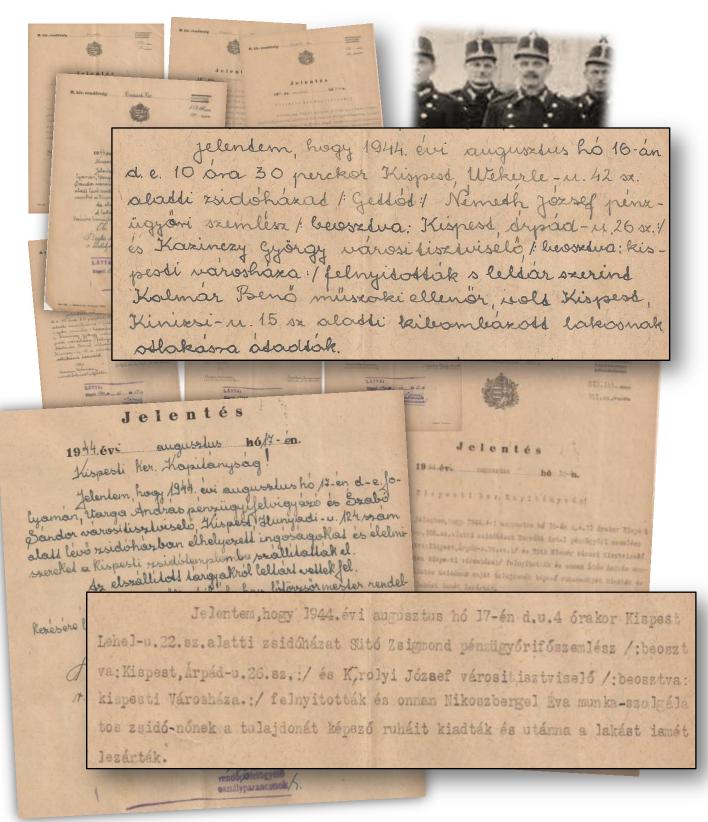

1944 - Decision of the Minister of Trade and Transport on the <u>change of directors of expropriated</u> <u>Jewish transport companies</u>. (List of new directors and the companies).

1944 - Reports from the police station of Kispest about handling of Jewish belongings and property after ghettoisation and deportation.

"...I report that on August 16, 1944, at 10:30 a.m., the Jewish house at number 42, Kispest Werkele Street (Ghetto) was opened by the financial police officer József Németh.. and György Kazinczy.. and, according to the inventory, it was handed over to resident Benő Kalmár... for housing.."

1942 - *László Endre*, Deputy-lieutenant, the "HungarianEichmann" (the main perpetrators of deportations in Hungary), his confidential decision in a matter of the census of unreliable persons from the state security point of view.

"..mother's name, place and date of birth, religion, previous religion, whether can be considered as Jewish"

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye alispánja.

Szám: adl.324/eln.-1542.

Határidő: Azonnal!

Bizalmas!

Tárgy: Állambiztonsági szempentból megbizhatatlan személyek összeirása,

Valamennyi megyei város polgármesterének.

az ország jelenlegi háborus helyzetére és a mozgósitással összefüggő honvedelmi és állambiztonsági érdekekre való tekintettel a Belugyminiszter ur f. évi május hó 26.-án:13.400/1942.-VII. res. szám alatt elrendelte az államrendészeti közbiztonsági és közgazdasági szempontból aggályos magatartásu megbizhatatlan személyek – nemre és állampolgárságra való tekintet nélkül – összeirását azzal, hogy az összeirottak ellen – amennyiben annak szüksége bekövetkezik – megfolelő előzétes intézkedések /renochatósági feltűgyelet alá helyszés, vagy internáls/ tétessenek. Innek kapcsán azok a férfiak, akik életkoruk, vagy testi épségük alapján erre alkamasak, különleges, vagy tabori munkaszázadba, vagy harcos alakulatokba oszthatók be.

Az összeirás az I.foku rendorhatóságok feladatát képezi. A megbizhatatlanokról kartotéklapokat kell kitölteni és azokat az I.foku rendorhatóságok saját javaslatak feltúntetésével egyeztetés céljából a tevületileg illetékes hadtestparancsnokság kémelháritó osztálvánoz kületék el. A hadtestparancsnokság kémelháritó osztálvánoz kületék el. A hadtestparancsnokság kémelháritó osztálvánoz kületék lapokat saját megjögyzése és nyilvántartása adatainak feljegyzése, esetteg az anyagnak saját nyilvántartásában szereplő egyénekről kiállitott kartotéklapokkal való kiegészítés után az I. foku hatásásokhoz küldte vissze

bző vellás, zsidenak tekinthokatena, allorány-, illotve nlgársága, kulfoldi nyilvántar-

anyja nove, szül. hely és idő, vallás, előző vallás, zsidénak tekinthető-e, foglálkozás, állandó lakhely, volt-e katona, állenány-, illetve csapatteste, katonai rendfokozata, állampolgársága, küldöldi nyilvántartásba fel var-e véve.

Szükségesnek tartom, hogy a megbizhatatlanok névsorát Folgármester ur, mint a közigezgatás vezetője, ismerje, ezért a rendőrsignél felfektetett nyilvántartás Polgármester urnak is birtokában legyen.

Amennyiben a kimutatásból alyan egyének nevei hiányoznának, amelyek Telgármester ur megitélése szerint a Belügyminiszter ur által felhozott intenciók szerint közigazgatási eljárást vonnának maguk után, ezeknek felvételése közvetlenül a rendőrhatóság vezetőjével lépjenek érintkezésbe.

Amonnyiben pedig a rendőrhatóság vezetője nen tenné Polgárm stor ur elgondolását magásvá, ugy a rendőrhetősági névserben nem szereplő megbizhatátlan egyénekről Polgármester ur készitsen 3 példányban az előirt minta szerint kimutztést és azt közvetl nül hozzá terjessze fol.

A kimutatásnak a következő adatokat kell tartalmeznia: Név,

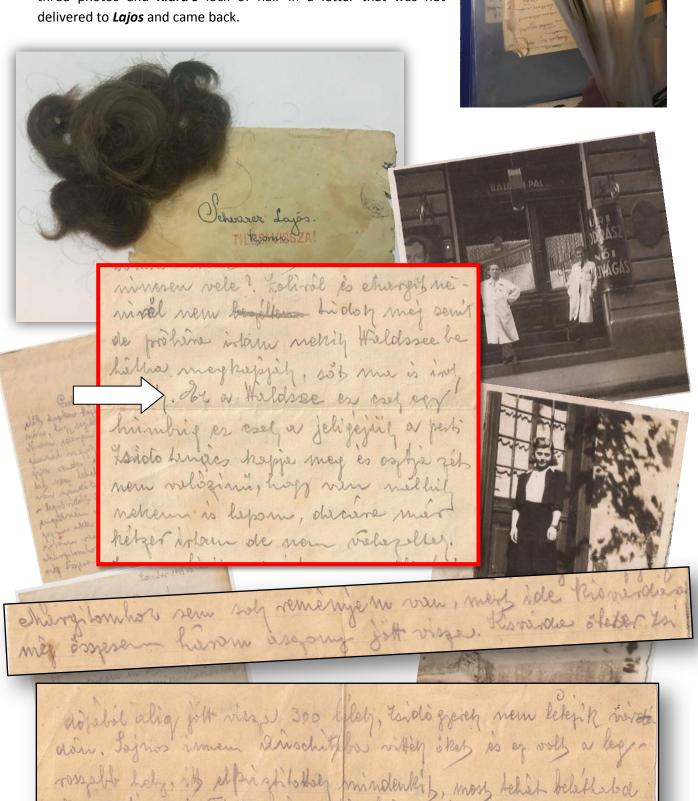
Eu die alispán.

diojto zsidó, cionista rocaborn ollenos propagandat

rozsett bunosó, a közvoszéi gyamas pénzforrásból él,
a szabotáló, a tormolést
mimozó, érnelrojtő, valuta

1942 in 29.

1939-45 - Lajos Schwarcz's force laborer's correspondence with his wife Klara Schwarcz and his family. The collection includes hundreds of very important letters (mentioning Waldsee (Auschwitz) reassuring letters as a "scam" in 1944 or the lack of people returning from deportation to the city of Kisvárda at 1945), three photos and Klara's lock of hair in a letter that was not delivered to Lajos and came back.

1945-1953 - Shortly after the post-war period (1945-53), a collection of documents of the official orthodox and neologic rabbinic nomination.

"..**Arnold Dávodovits**, a resident of Kapuvár...he asked for the permission to take the rabbi's qualifying examination. Considering that the young man previously had been a member of the renowned Yeshiva in Szatmár and Sauhely for many years, his request was granted.."

rázó előadásokat tart.

Felvétetett W Kapuvári Israelita Hitkös

15 ém megtartott rabbi választó közgyülés

Elmök javasolja a közgyülésmek, hogy Da

kapuvári lakóst aki bemutatta megfelelő

egyházumk előirása szerimt a rabbi=i t

gessek és ant ennek megfelelőnek talá

Davidovits Armoldot rabbinsk választ

negjelentek ezem jegg őkönyv slálrá Más tárgy mes lévés elsök a közgjű

49-17/100.12

Rabbiképesitő Oklevél.

K.m.f.

Boele es to 5

a közgyüléson megjel

Goldschmical Torset.

Darwood Light

Geldschmied Jewo

[] [[] [] []

nen Misish all

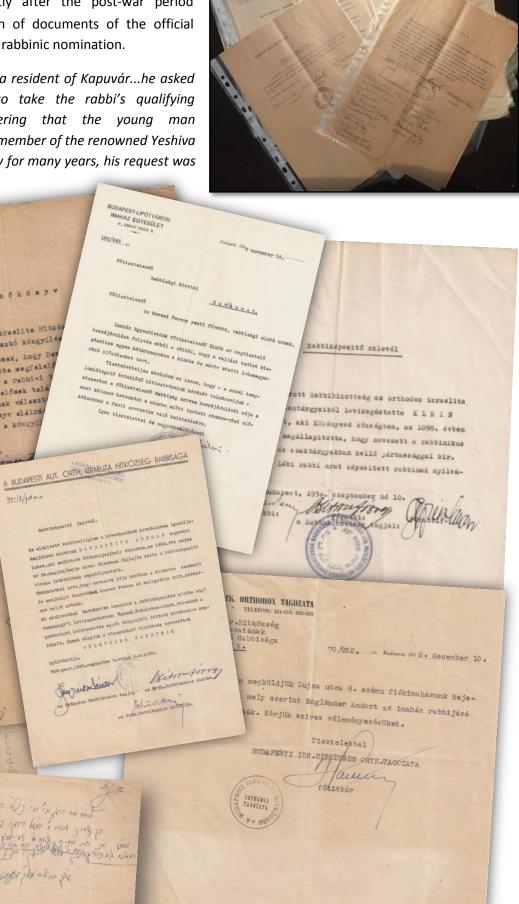
4/10 7168 YOU

134.3 mars Py

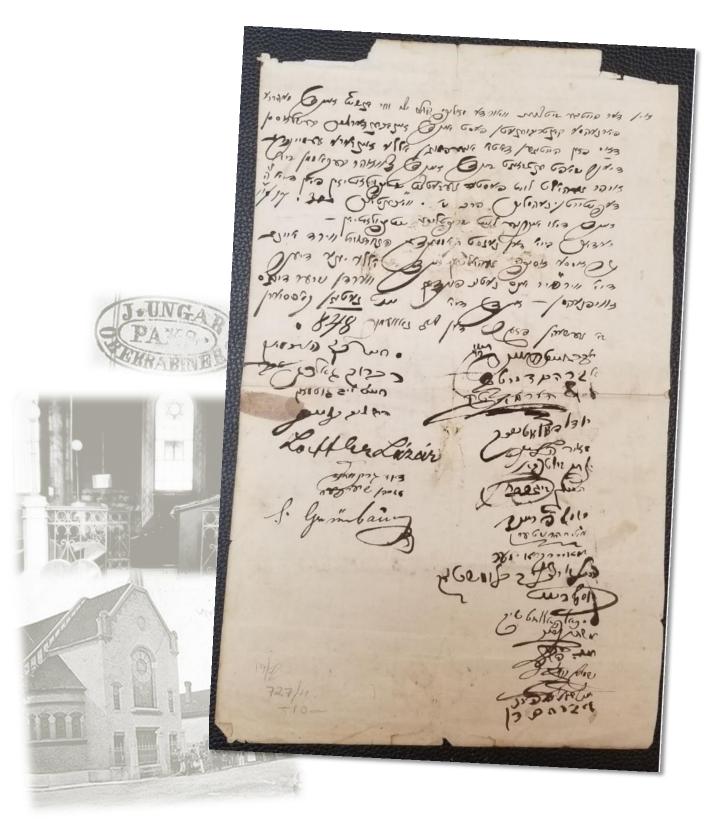
Page old 1.2155

000 1282 1116

jegyző

1848 - Report of the Paks congregation's general assembly in Hebrew and Yiddish, with the signatures of the town's leaders and another prominent rabbinical persons from the time of the War of Independence in 1848. At this time the rabbi of the city was *Joel Ungár*, who took the position of Rabbi of Paks in 1840, and the foundation of the Yeshiva is linked to his name as well. He is considered as one of thegreatest of the yeshivas of Bratislava and he was a disciple of the famous *Hatam Sofer*.

Volume III.

C1.) (A1)

1942-44 - An extremly rare child sized padded vest, heavily torn on right shoulder, with sewn-on yellow star.

C2.) (U1)

1942 - An extremly rare engraved souvenir from the Russian front made from a cartridge case by an (Orthodox?) Jewish forced laborer.

"Memory from the Russian Land; 1941/42; <u>L'kavod shabes</u> (in Hebrew) "

1944 - " No Jews live here !" Budapest poster during the period of yellow star houses. (Mixed hose)

1944 - *Márkus Kellner's* printing house and its employees, several of whom with yellow stars on their chest. (*Photos of jews wearing yellow star are extremly rare in Hungary!*)

1944 - Two extremely rare photographs from Budapest (Angyalföld) of <u>Jews with yellow stars</u> cleaning up rubble from July 1944, and a rubble cleaning ID card from the Central Council of Hungarian Jews for " *Éva Nagy* ".

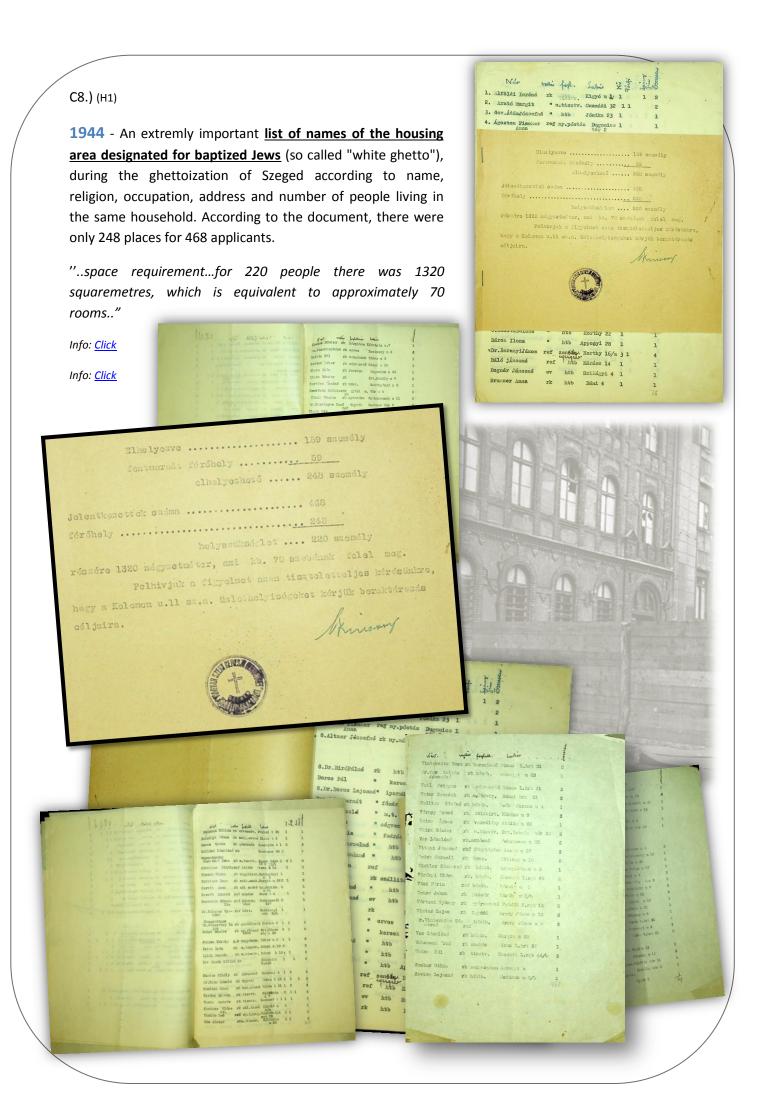
20th century - Éva Heyman's the "Hungarian Anne Frank" and her families collection.

Éva , like **Anne Frank** , kept a diary during the war until her deportation. Later, her mother, Ágnes Zsolt, turned her daughter's diary into a book, which she received in 1945 from their cook, who had kept it until then. **Ágnes** later fell into depression and then committed suicide because of her daughter's fate. The diary was first published in 1948. The interesting thing about the collection is a written photo postcard

from 1943, from which her statue in Nagyvárad spubanak, sxiletes

(Oradea) was modeled, on the back: "For Dad's birthday, with lots

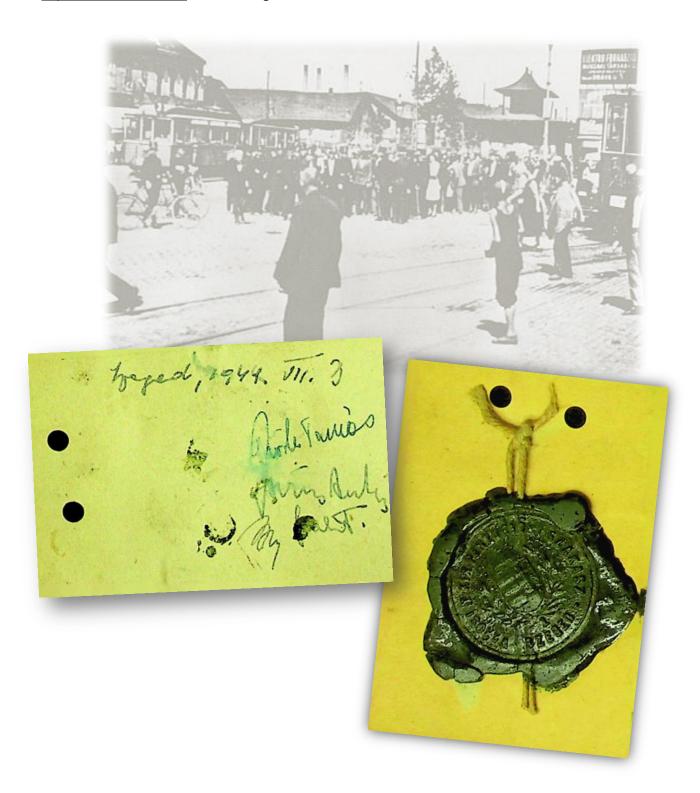

 ${\bf 1944}$ - Two armbands used in the Szeged ghetto with the inscription " ${\it OD}$ " and " ${\it R.32}$ ".

1944 - **Seal of the property of the Szeged ghetto.** Sealed by the Szeged authorities <u>after the deportation of the Jews,</u> dated and signed on the back.

1945 - List of the <u>Budapest Autonomous Orthodox Jewish Community Public School Board</u>, in connection with the census of <u>orphaned children of deported parents</u>. The list contains the children's names, addresses, and the names of the parents or guardians.

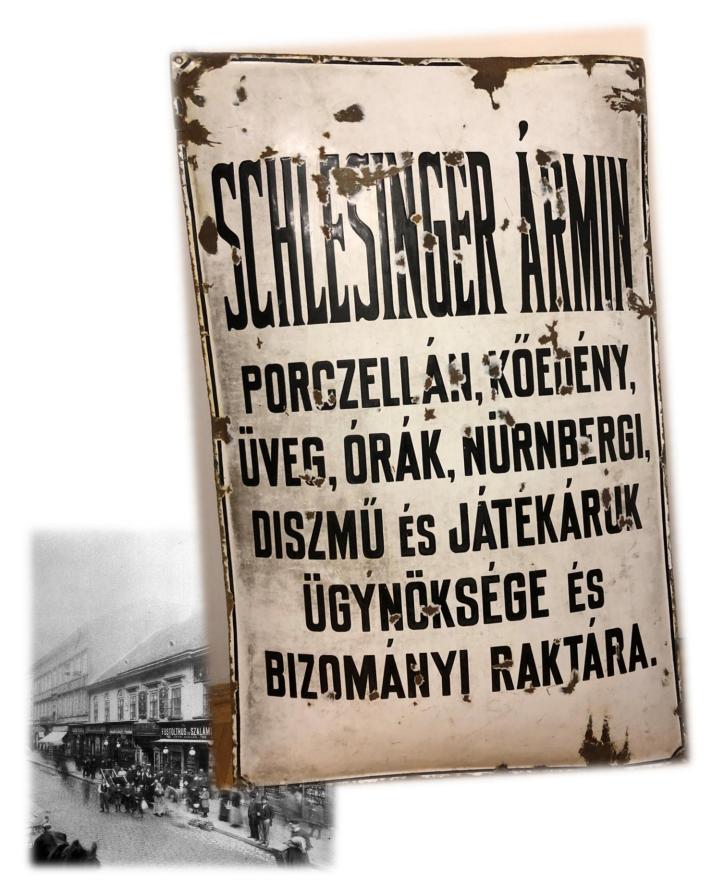

##Inter Furt Par

1941 - An extremely important photo taken in Dnepropetrovsk (Ukraine), of <u>Hungarian soldiers and</u> <u>Jews being deported</u>. Around this time, the 121st and 124th Infantry Brigades of the Hungarian Army were sent to Ukraine.

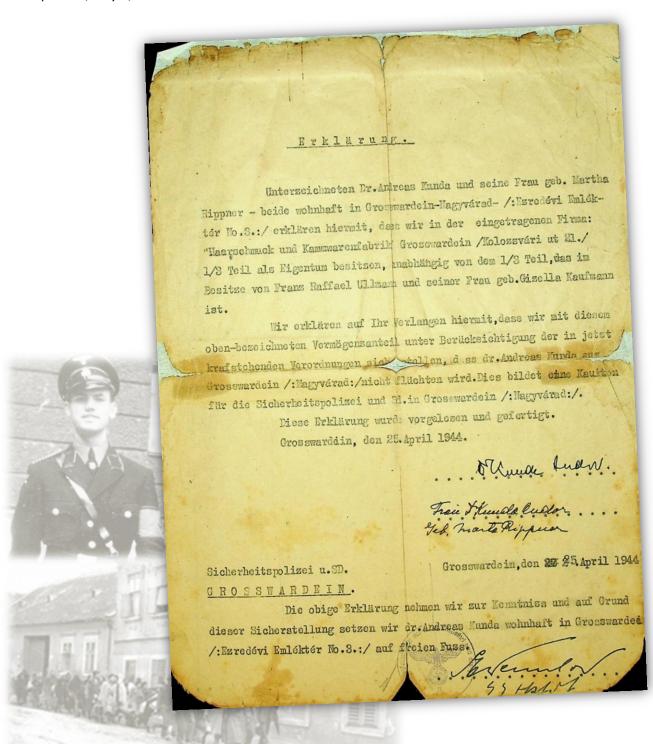

19-20th century - A particularly large enamel sign of *Ármin Schlesinger's* shop. These signboards are particularly rare, as when Jewish businesses were expropriated, they were the first to be destroyed by the new owners.

1944 - 1944 - Nagyvárad (Oradea). The contract of **Dr. András Kunda**, of Jewish origin, from April 1944 with <u>SS hauptsturmfuhrer Walter Strohschneider</u> regarding the relinquishment of 1/3 of the ownership of his hair ornament and comb factory, which employed ~300 people, to the German treasury (?). The deportations of Nagyvárad took place barely a month later.

The deportation to Oradea lasted from May 23, 1944 to June 27, 1944, and out of more than 27,000 deportees, only 2,500 survived.

20th century - A large and extremely important collection of documents, photographs, and other objects of *Ferenc Szél*, a lawyer of <u>Jewish origin</u> (converted), scout leader, and <u>military officer in</u> **World War II**.

Due to his family's early baptism and his dedicated scouting activities, he maintained good relations with the elite of the city of Kaposvár. <u>During WW II</u>, he served as a military lawyer, an officer in a

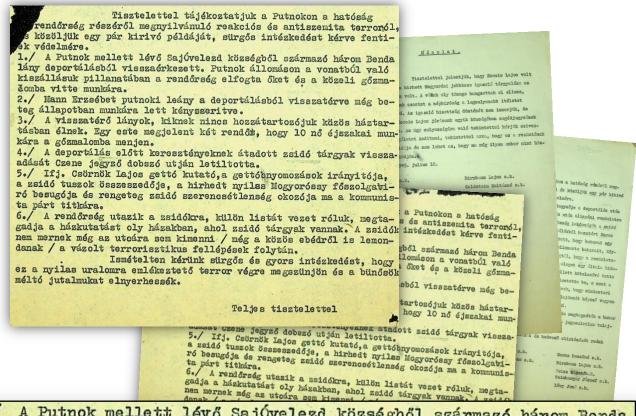
motorized battalion, then as a labor serviceman, and later as a forced labor serviceman. According to several documents after the war, he saved many Jewish conscripts through his intercession. According to his letter of protection signed by *Raoul Wallenberg*, from the end of November 1944 he was a permanent employee of the Swedish embassy and the Swedish Red Cross repatriation department.

1945 - Reports to the <u>Putnok</u> police authorities, including <u>about people returning home from deportation on the same day they were hired</u>, about the <u>town clerk who had appropriated Jewish property</u>, or about <u>the secretary general of the local communist party who had recently searched for Jews hiding from deportation in the ghetto.</u>

"...Jr. Lajos Csörnök, a ghetto researcher, a leader of the ghetto investigations, a collector of Jewish hostages, an informer of the infamous Arrow Cross chief bailiff, Mogyoróssy and the originator of many Jewish misfortunes, is today the secretary of the Communist Party...."

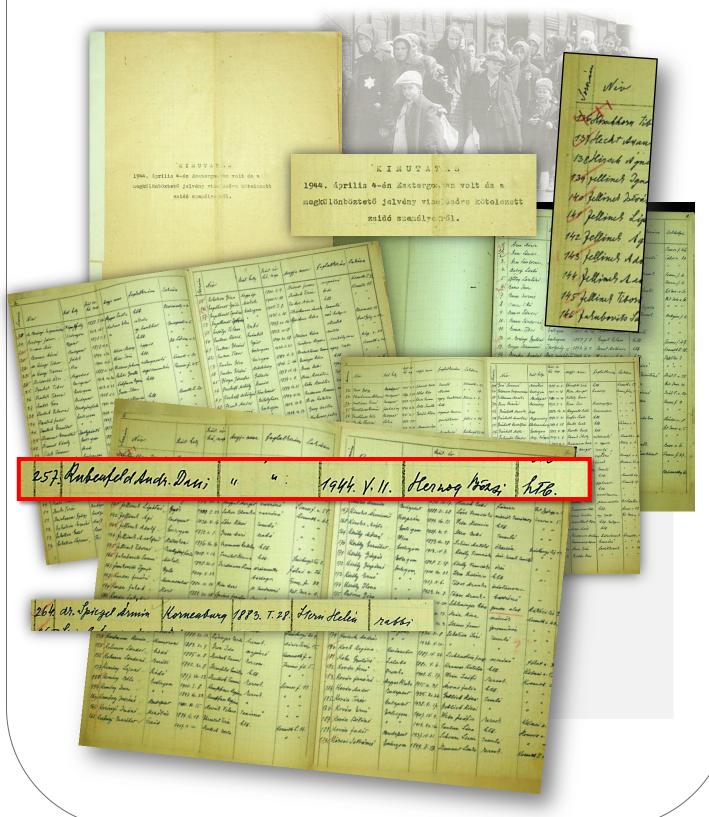
1./ A Putnok mellett lévő Sajóvelezd községből származó három Benda lány deportálásból visszaérkezett. Putnok állomáson a vonatból való kiszállásuk pillanatában a rendőrség elfogta őket és a közeli gőzmaemba vitte munkára.

5./ Ifj. Csörnök Lajos gettó kutató, a gettóbnyomozások irányitója, a zsidó tuszok összeszedője, a hirhedt nyilss Mogyoróssy főszolgaviró besugója és rengeteg zsidó szerencsétlenség okozója ma a kommunista párt titkára.

C17.) (A249)

1944 - **Esztergom city**, title: ".. *Jews obliged to wear a distinctive badge* .." handwritten multi-page list. Although the title of the list containing 389 people mentions a census of April 4, **the entries also include a baby born on May 11, 1944 (?)**, and due to the alphabetical list of names, it is likely that **this document could have been the attendance list for the deportation** carried out extremely efficiently by the **Hungarian gendarmes** from **May 1944**.

Info: Click

1947 - Documents, verdicts, testimonies of the criminal trial of **Dr. Ferenc Pethő**, the gendarmerie captain, who was responsible for the deportation in Esztergom.

"..as the wingcommander of the Esztergom districton 5th of June 1944 he ordered the round-up and deportation of the Jewish population in Esztergom and its surroundings... He disregarded the humanity requirements of the rule of law and acted with ruthless severity. He ordered his subordinates not to allow the persecuted, who had been roused from their sleep, more than half an hour to prepare for their journey and subjected the women to bodily searches that were grossly offensive to their sense of modesty. In several cases it was forbidden to give water to the pursued in the gendarmerie barracks..."

2. / A Budapast: Néphirésig iltal jogerésen megillapitott tényillés ezerint dr. Peths Ferenc esendsrezézados mint az esztergomi kerület szárnyparancsnoka 1944. Ev juntus hó 5. napján Esztergomban és környékén a zetdő lakosség összegyüjtését és deportálását joganato- az elitélt értatlanségét, vegy estotta, az erre az alkalomra ksküldőtt csendőskülönstménnyel. A végrehajtis tekintetében az emberiesség követelményeinek jigyelmen kivül hagyAsAval, könyörtelen ezigorral jArt el. Beosztottjainak parancsot adott, hogy az álmukból felvert üldözötteknek az utrakészülésre fél 6ra stéletet hatályon kivül hen'il több időt engedni nem szabad, a nőket a szeméremérzetet durvin sé;

legben

kedett,

tergomi

toufbb4

a mallekbüntetésként politirtécère és ingailan vogyonénak

t uj tények, illet eleg bizoalá eső büncselekményben való linek 1./ alatt igazolt ujon--a alapján

1./ A Budapest: Néphirésig iltal jogerésen magillapitott tényillis exerint dr. Peths Ferenc osends rezizados mint az esztergomi kerület szárnyparancsnoka 1944. év juntus hó 5. napján Esztergomban és környékén a zetdő lakosség összegyüjtését és deportálását joganatoettotta, az erre az alkalomra kiküldött csendeekülänetmi-

të testi motozësnak vetette ala. Több esetben megiiltotta, kogy a esendőrlaktanýsban az üldözötteknek vizet adjanak; a sulyosan beteg Schreiber Zoltánnét és két kiskoru gyermekét, a korházi főorvos tiltakozésa ellenére, deportéltatta; nem türte, hogy az összegyűjtött zsidóság részére élelmet adjanak.

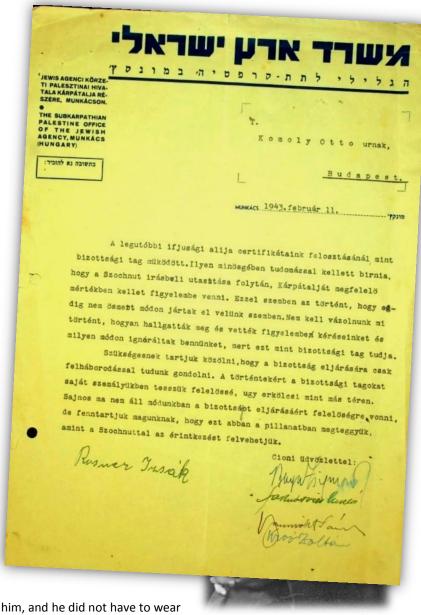
1943 - Letter from Munkács from the "Jewish Agency Regional Palestine Office" written to Ottó Komoly, the president of the "Budapest Aid and Rescue Committee", founded in 1943, and a Zionist leader, in which they object that the Transcarpathian community received fewer places from the then-effective emigration quota to Palestine than the Szochnut (an international agency founded in 1922 to represent the Jewish community against the Mandate) had previously allocated to them.

[Ottó Komoly, president of the Hungarian Zionist Association and the Jewish Aid and Rescue Committee, director of the Relief Department of the International Red Cross. Along with Rezső Kasztner, he played a huge role in rescuing the Jews of Hungary and the region during the Holocaust.

Since the anti-Jewish laws did not always apply to Jews with war decorations, the coercive measures introduced after the German

occupation of the country did not apply to him, and he did not have to wear

a yellow star. Taking advantage of his freedom of movement and cooperating with *Kasztner*, he participated in compiling the passenger list for the so-called "Kasztner train" to be sent to neutral Switzerland. While Kasztner primarily negotiated with the Germans, *Ottó Komoly* worked on the "Hungarian line". He was murdered by Arrow Cross in early January 1945.

1944 - Official documents, decrees, lists of works by Jewish authors in the subject of collection and destruction of them.

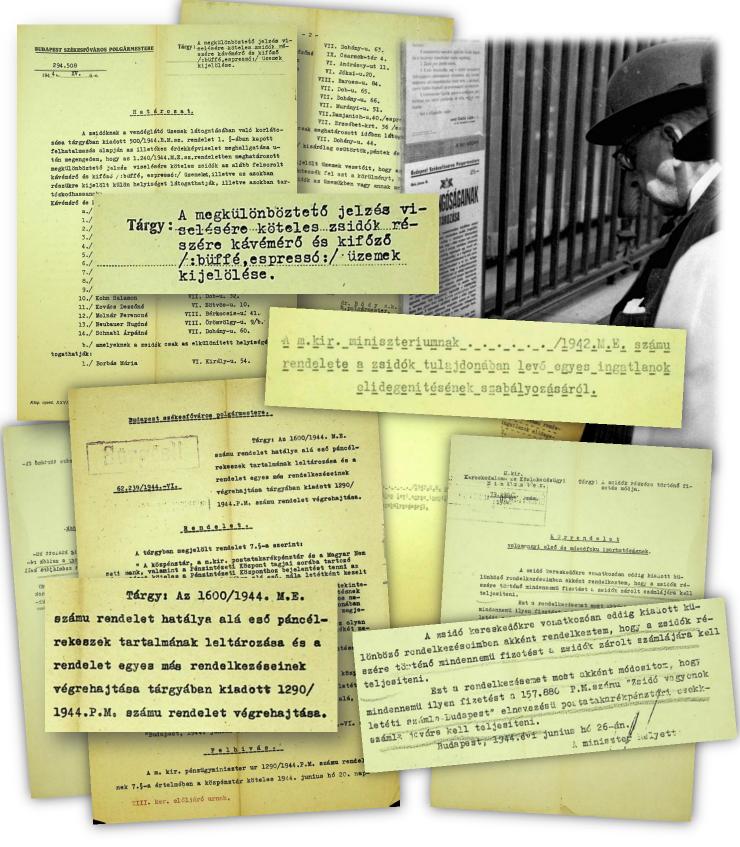
1780 - Hungarian and German-language circular in which, among others, four Jewish persons are wanted: *Israel Philip* and his wife *Esther*, and *Mark Israel* and his wife *Rebekah*.

"The appearance of the jewish **Phillip Israel**: ...Thin, dry, medium sized fzeg color appearance, with chestnut hair, veiled but with a short beard and moustache like a 23-year-old speaks clearly in Czech, German and jewish ..."

1940-44 - A Particularly large collection of official documents related to anti-semitic laws. (institutional side)

"..Designated coffee-making and brewing (buffet, espresso) establishments for Jews required to wear the distinctive sign.."; "..1942..decree regulating the alienation of certain real estate owned by Jews.."

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS POLGÁRMESTERE

Tárgy: A m.kir.belügyminisster ur 37.198/1944.-III.sz.alatt kelt rende-lete a közesállításokból zsidő cégek kizárésa ügyében.

236.398

1944. -- XII. ü.-o.

Rendelet.

A m.kir. belügyminiszter urnak folyó évi április hó
21.napján 37.198/1944.-III.sz.alatt a zsidó cégeknek a közszállitásokból való kizárása ügyében kelt rendeletében foglaltakat tudomásul veszem és tudomásulvétel és szigoru miheztartás végett az alpolgármester
uraikal, az ügyosztályokat vezető tanácsnok urakkal, a kerületi előljáró urakkal, a számszéni igaszató urral, a 16számverő urral, a zzékesfővároz önálló vagyonkazelésű üzencivel, a zzékesfőváros anyaggazdasági Intézetével és Gazdaugi Hivatalával hivatalos másolatban köz
Külkmősez felkén.

Vezető:/ ur a városi tisztviselőkre nézve a polgárizségi tisztviselőkre nézve a főszolgabiró megőrizni

A miniszter helyett: dr. vitéz Endre László sk.

natkozik arra az esetre, ha a zeidő /tél
/kcreskedői/ tevékenységével véglegesen
dez. Ilyen esetben éppen azért, hogy azok megfelelő aron a varnegyekhez, városokhoz, községekhez, illetőleg azok hatóságaihoz kerüljön,
kivánatos, hogy a zsidő /félzeidő/ cég raktáron lévő készleteit az emlitett hatóságok megvásárolják. Hangsulyozom azonban, hogy ez a kivétel kizárólag a végkiárusításokra vonatkozik.

tel kizárólag a végkiárusitásokra vonatkozik.

Felhírom az ügyosztályvezető tanácsnok urakat, a székesfőváros áru- és anyagbeszerzéssel foglalkozó önálló vagyonkezelésű
üzemeinek és intézménysinek a vezetőlt, hogy etekintetben a tisztviselőket a fenti értelemben, megfelelő utapitással léssák el. Abban az
esetben, ha a tisztviselők valamelyike e rendelet ellenáre zajdó /félzeidő/ cégektől rendelne meg nyomtatványt, irodazzert, vagy más közszükségleti cikket, a mulasató tisztviselő ellen a fegyelmi el
halladoktalanul el kell randelni s oda kell natni, hogy az ilye
viselő szigoru büntetésben részesüljön.

A jelen rendelet tudomásul vételét az érdekelt viselőknek a rendeletre vezetett aláirásukkal el kell ismernió igy aláirt példányt az illetékes ügyosztályvezető tanácanok ur lamint az üzemeket és intézményeket vesető urak megőrizni köte Budapest, 1944. majus ho l.

A polgármester helyett: Morvay s.k. alpolgármester

re, amely sacrint "situlanos szabályul s dó/ cégek a községeknek és a várcsoknak, talában a közigangatási hatóságoknak sem jesithetnek. Az észtleg megkötött közszá hatálytalanitani kell oly módon, hogy et ne-szármaszék."

Tárgy: A m.kir.belügyminiszter ur 37.198/1944.-III.sz.alatt kelt rende-jesithetnek. Az észtleg megkötött közszá hatálytalanitani kell oly módon, hogy et ne-szármaszék."

A miniszter helyett: dr. vitéz Endre László sk.

államti tkár

Tárgy: Lezárt zsidó üzletekben levő zárolt, vagy idegen tulajdont képező áruk kiadésa.

percent that are a popular contract to the contract of the con

Tárgy: A lezárt zsidó üzletek lepecsételése.

rendelete

ssidók tulajdonában lévő mező- és erdőgazdasági ingatlanoknak nemzsidó törvényes gyermekre vagy unckára való átruházása tárgyában:

Tárgy: A közoktatásügyi alkalmazottak leszármazásának igazolása és eltávozási tilalom.

Tárgy:

A zsidó (félzsidó) cégeknek a közszállításból való kizárása ügyében a m. kir. belügyminiszter úr által 37.198/1944-III. szám alatt kiadott rendelet végrehajtása.

Tárgy: Zsidó leventekötelezettek/ki-segitő-előképzős ifjak/ kise-gitő előképzése.

1939. ÉVI IV. TÖRVÉNYCIKK

a zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról.

Tárgy: A 24-48 éves zsidók általános igénybevétele kisegitő szolgálatra.

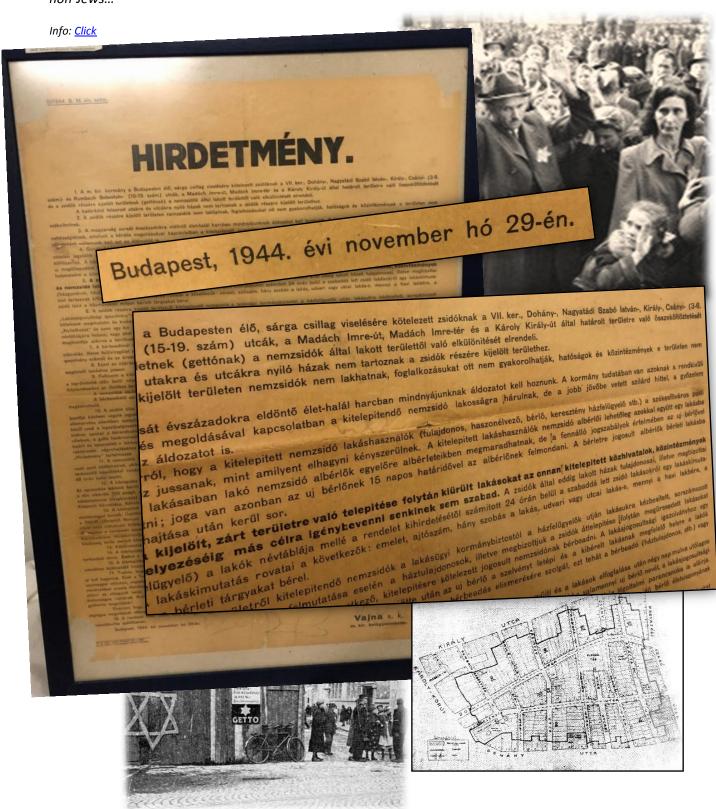
Targy: A m.kir.belügyminiszter ur 37.198/1944.-III.sz.alatt kelt rendelete a közezállitásokból zsidő cégek kizárása ügyében.

1939-1944 - A particularly large collection of official_documents of Hungarian industrial associations, including: *tinsmith*, *female tailor*, *pharmacist*, *hatter*, *printer/photographer*, *baker*, *electrician* and the collection of other general orders, reports, lists, other documents related to the Jewish laws. (institutional side)

1944 - A particularly large-scale and important proclamation issued by *Gábor Vajna*, the Arrow Cross Minister of the Interior, about the creation of the "*large ghetto*" in **Budapest**.

"...The Hungarian Royal Government has ordered the Jews who were obliged to wear the yellow star to move together in the streets of the 7th district bounded by Dohány, Nagyatádi Szabó István, Király, Csányi (numbers 3-6) and Rumbach Sebestyén (numbers 15-19) Madách Imre út ,Madách Imre tér and Károly körút and to move to the area (ghetto) designated for Jews from the area inhabited by non-Jews..."

1944 - Two particularly large and important posters issued by the Mayor of Budapest, with the list of the cancelled and thenewly added inhabitable buildings by Jews both on Buda and Pest side (yellow star houses). The origin of the name is that under the regulation the entrances to the buildings had to be marked with a six-pointed yellow star. After the establishment of the Budapest ghetto in November 1944, the inhabitants of the houses outside the ghetto had to move into the ghetto.

C26.) (A99)

1944 - The "Svenska Roda Korset" pin of the Royal Swedish Red Cross. During the war, the Swedish Red Cross, under the leadership of **Valdemar Langlet** (The Righteous Among Nations) played a keyrole in the rescue of Jews in Hungary.

Info: Click

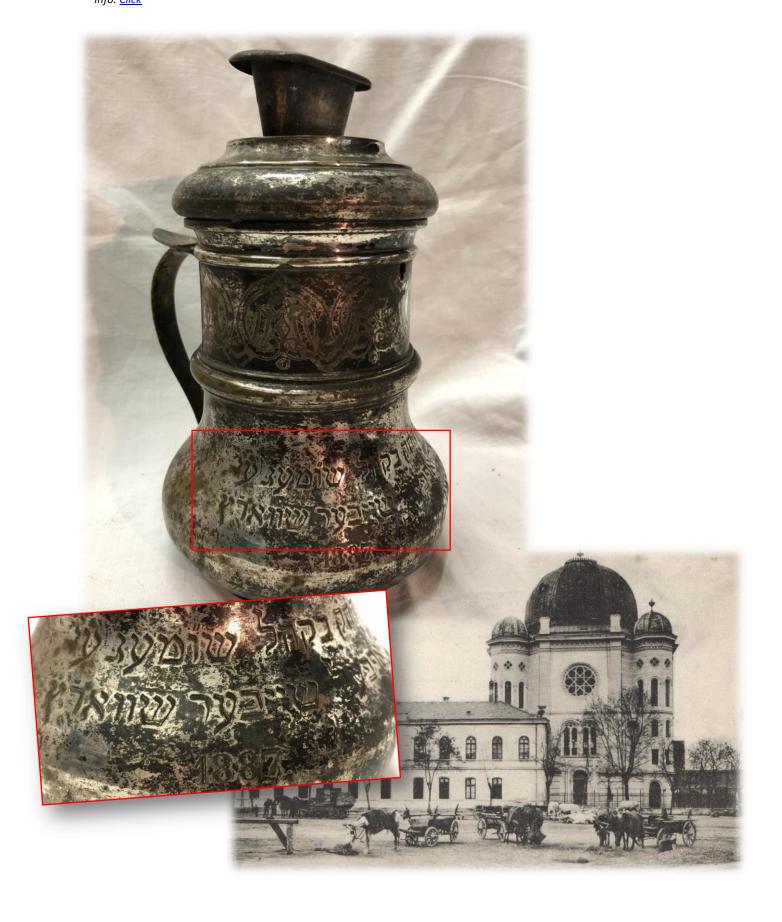

Pomogdinott /

1887 - A large engraved silver-plated commemorative charity box in memory of the <u>Schreiber-Schwartz</u> family, from Sümeg at 1887. (The year is the construction of the synagogue!)

Info: <u>Click</u>

1930's - Photos taken at a dinner by the "Orthodox People's Table" organization featuring world famous rabbis, such as *Rabbi Chaim Elazar Spira of Munkács*. *Schaffer photo salon*.

Volume IV.

D1.) (A1)

1942 - Eight particularly important photos of the execution of forced laborers by Hungarian soldiers from the collection of *Alajos Erényi*, a military musician and later a painter, who, despite strict prohibition, photographed the series himself from under the cover of his coat. According to the literature, apart from these photographs, only five photos of execution/abuse of forced laborers exist.

Info: Click

Excerpt from Alajos Erényi's diary: "... September 20, 1942. We got up around 5 a.m. Today is Sunday. We made the bed we slept in, then cleaned ourselves up. Then we looked at the Jews who were going to be executed in a few hours, I was very surprised when I saw Rezső Spitz among them. He just nodded at me, and we couldn't speak to each other because of the guards. I didn't take my eyes off him for a second. He behaved bravely. Supposedly their crime was that they wanted to go over to the Russians and get rid of their unjust suffering. But they were captured. Together with Russian soldiers. I can't help it. It's terrible. We had to go back to our accommodation with a painful farewell look. The weather is beautiful, but mild, autumnal. I couldn't have lunch. We were in our accommodation, then lined up. Everyone had to watch there. I put my camera in and took it. Maybe I'll manage to get a picture of Rezső, on his last journey. to take a picture. We left at 3 o'clock. Rezső Spitz looked at me very much. After the verdict was announced, 4 soldiers accompanied them. We were not allowed to speak, we just felt for each other. I also took a picture of Rezső from very close up, from 3 meters, and I also took 7 pictures of him. They had to kneel, then they were blindfolded, and then they were shot in the head 4 times. I looked at Rezső Spitz all the way. He was very hairy, ragged and thin. So it was a terrible sight. Rezső Spitz was executed at 4:15. Then I went back, had dinner, and then we went to bed. I couldn't fall asleep at all. The weather was cold, cloudy and windy ..."

Info: Click

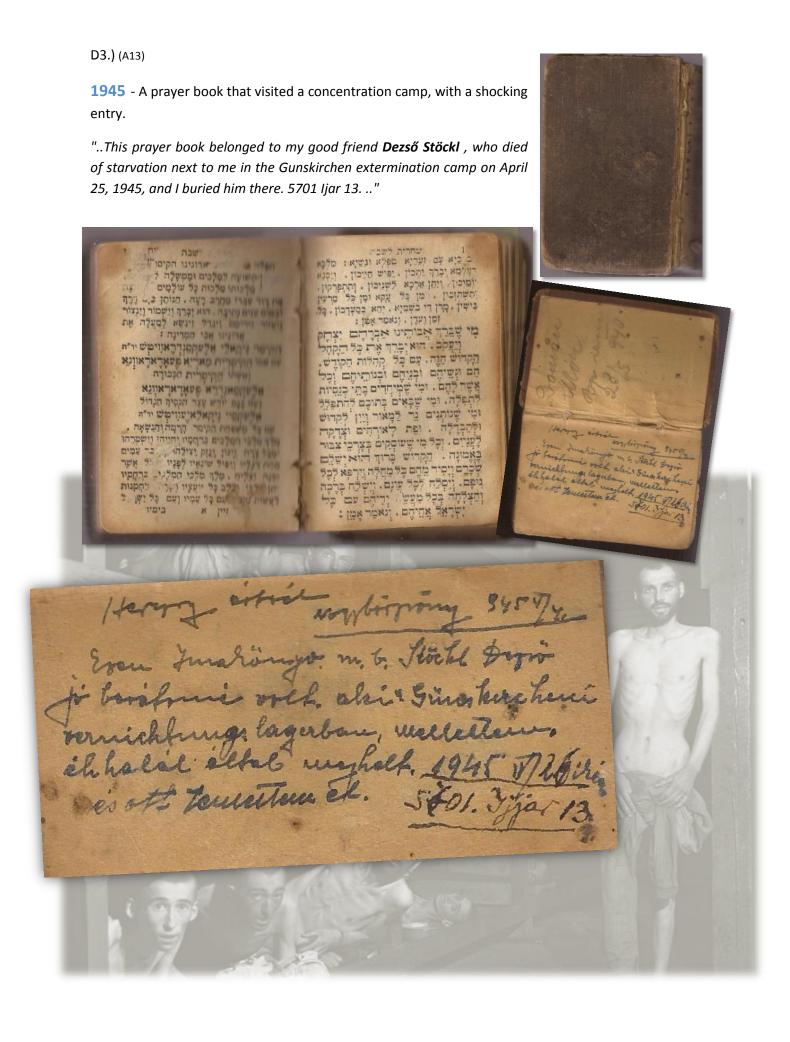
D2.) (A11)

1941-1944 - Two extremly rare photos of a destroyed and looted rural (upland?) synagogue.

Hungarian soldiers in the gallery!

20th century - A particularly important Passover Haggadah, which its owner, *Kálmán Wirth*, the principal of the girls' high school of the Pest Jewish Community, <u>also used as a diary</u>. <u>Kálmán died in the Buapest ghetto in 1944</u>. The first entry was written in 1910, the first year of his marriage, and he wrote in particular detail about the First World War, hoping every year that it would soon end.

"..We are holding the first Seder on April 6, 1917. The peace that was in sight last year has unfortunately not come into effect to this day, and indeed, the Western states are only now wreaking their full vengeance on each other with the utmost cruelty and savagery.."

Later, entries were also made in peacetime, but the most meaningful writing was related to the Jewish laws:

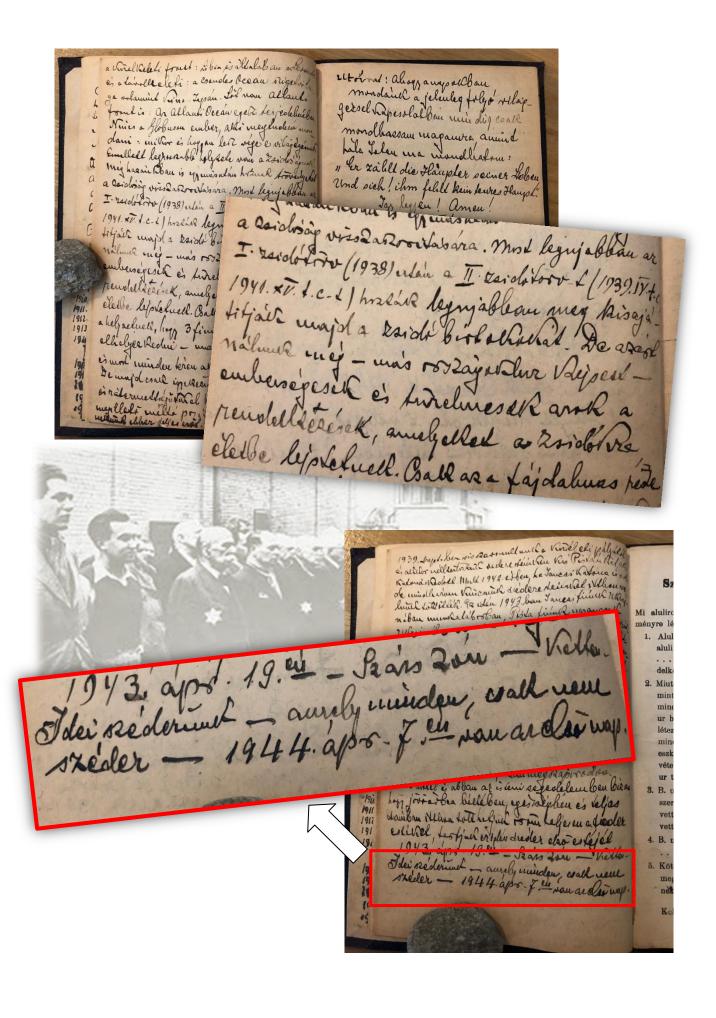

"..Now, after the I. Jewish Law (1938), the II. Jewish Law was most recently passed (1939. IV / 1941. XV tc), expropriating Jewish properties. But in our country, compared to other countries, the provisions that are implemented for Jews are still humane and tolerant . .."

Last post:

".. Our current seder - which is anything but a seder - is on April 7, 1944, the first day . .."

1946 - A very important <u>two-page list of people from the Swedish Red Cross</u>, with the names and addresses of many well-known poets and writers.

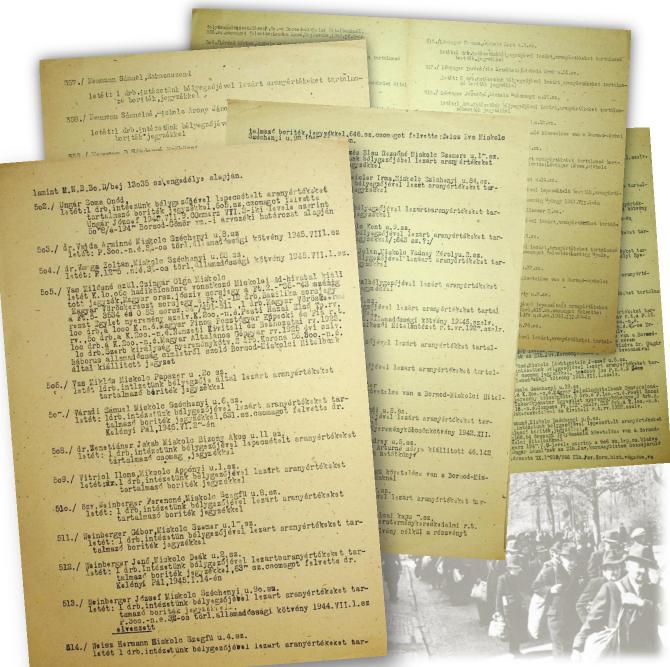
".. György Faludy .. Tibor Déri .. Oszkár Ascher ... Gábor Karinthy .."

1945-1946 - An extremely important summary <u>list of valuables</u> <u>deposited/left/returned at the Miskolc Jewish Community during the Holocaust</u>. The typed list details the jewelry and securities placed in the inventory and who received their contents between 1945 and 1946. *The incomplete document contains 291 entries out of 543*.

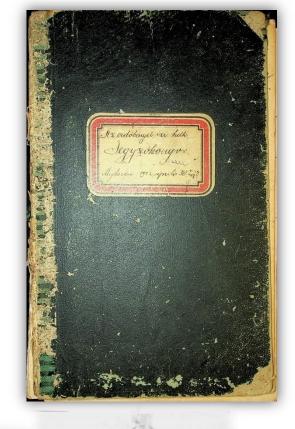
".. **Weisz Lászlóné** Miskolc, Hadirokkantak u. 15.sz. Deposit: 1 piece of envelope containing gold values sealed with the stamp of our institute with a list, package no. 639. received by: **Pál Róth** Budapest VII. Rózsa u. 27.sz. I/1 on XX. 24. 1945. .."

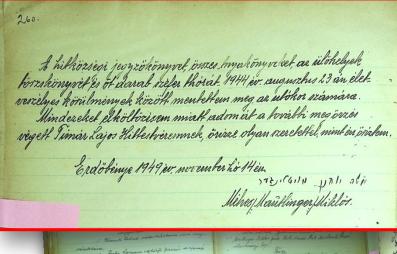

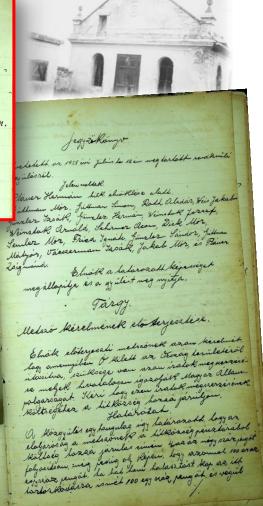

1922 - 1944 - 1949 - Minutes of the general assembly of the Orthodox community of **Erdőbénye** from 1922 to 1944. The last entry of the 260-page booklet is from 1949 by *Miklós Méhes /Mantlinger/* is particularly important.

"..! saved the community records, all the birth certificates, the register of the seats and five Sefer Torahs for posterity on August 23, 1944, under lifethreatening circumstances. Due to my relocation, I am handing all of these over to Lajos Tímár for further safekeeping. May he keep them with the same love as I kept them. Erdőbénye, November 14, 1949. .."

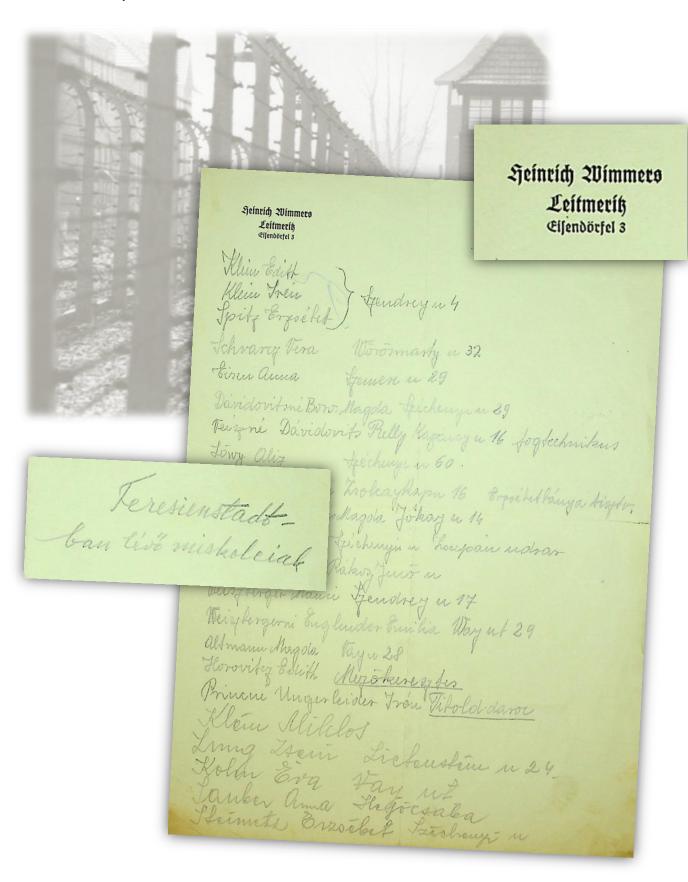

1945 - An extremely rare handwritten pencil list of Miskolc residents in Theresienstadt.

"..Klein Edit..Spitz Erzsébet..Horovitz Edith..Izráel Sára..."

1945 - Early deportation report of Dr. Imréné Kenéz born Friderika Nemes, dated February 28, 1945.

"..This train was the so-called death train, because they openly declared that they were taking us to our death. The train had just left the station when, on orders from above, it was stopped and we were taken out. The police officer there, whose name I do not know, angrily declared that we Jews had started the war, and yet we were being taken to a place from which there was no return.., ..the madman was shot dead on the way, but the body was thrown back among us to make up the number.."

Jegyzőkönyv.

Felvétetett a miskolci izr. Hitközség, Deák u 16. sz. alatt lévő irodájában, 1945. febr. 28-án. Jelen vannak alulirottak.

Dr. Kenéz Imréné, született Nemes Friderika volt budapesti/Teréz körut 9611 / lakos előadja a következőket;

1944. jun. 8-án rendőrök lakásomból bekisértek a pestvidéki fog házba azzal, hogy egy órás kihallgatásra visznek. Nem hallgattak ki, hanem két napi figyatartáson után, Kistarcsára vittek.Két heti ottlétem után SS. alakulatnak tagjai a Mosonyiba vittek, és onnan a Keleti pályaudvarra bevaggonirozás végett. Ez a vonat az un. halálvonat volt, mert nyiltan kijelentették, hogy a háálba vistnek bennümket. A vonat alig hagyta el a pály udvart, amikor felsőbb utasításra leállitották és kiszállitottak minket. Az ottlévő rendőrtiszt, kinek nevét nem tudom dühösen kijelentette, hogy mi zsidók csináltuk a háborut, és minket mégis el fognak vinni oda, ahonnan nincs visszatérés Kistarcsára kerültünk, és két hét mulva onnan Sárvára vittek, ahol 14 napi tartózkodás után ugyanazon emberek, akik az első bevaggonirozásunkat végezték ujból bevaggoniroztak bennünket. Ez aug. 4- én történt. A vaggonba 86- an voltunk begyömöszölve. Utunk öt és fél napig tartott, éjjel nappal bezárt vaggonba, ahol őrültek, betegek, is voltak az őrültet utközben agyonlőtték, de a hullát visszadobták közzénk. hogy a létszám meglegyen, Naponta 1 evőkanál konzervet, és 5 dkg. kenyeret kaptunk.Szükságletre sehol sem engedtek ki, és rettenetes büz és rosszull lét következtében senki sem ette meg még azt a kis adagot semeVizet sem ka tunk, és utközben kétszer vásároltunk száz pengőért egy veder vizet, az egyik veder vizet ellopták. Még végállomás előtt két izben szedték el tőlünk pénzünket és értékeinket Auswitzben, melyet Waldsee álnéven neveztek, aug. 9-én érkeztünk meg. Megjegyzem, hoyg minden német katona álnév alatt szerepelt a deportáltak mellett. Megérkezésünk után soroztak bennünket, és a munkára alkalmatlmokat és öregeket külön álitották, akiket sohatöbbé nam láttunk. Auswitzban egy hétig időztünk, és én ott a 68, 212 sorszámmal let-

Asvitzba 02.0r 150-¿telt kétsz

ban, 15- tem ellátva, de a mi csoportunkat nem tetoválták.

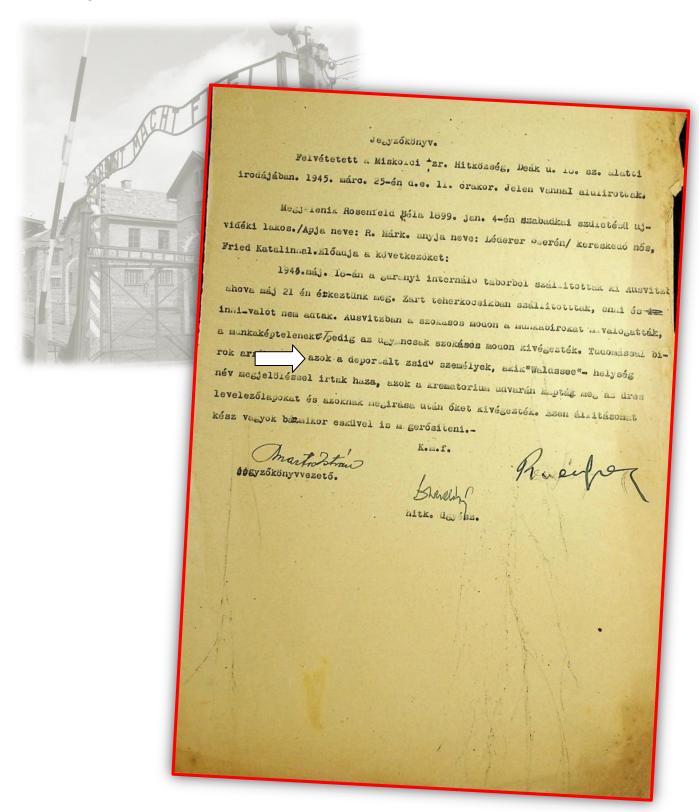
Magyon szigorusn bántak velünk, áltaában mijdonkivel, nég a zside rez Syelők is fickem több rogamat is kiverték. Jan 19- én, nagy harol tüsben voltuhk, 20- in clinditottak gyalogszerrel benninket, 60 az 8t napi utra más fék kg. konyeret kaptunk. Naponta 22- 27 km-t kellett megtenni, Miatán igen le voltunk gyengülve, sokan nem birtáka gyaleggást, azokat, mintegy 400-t, utközben agyonlőtték, és temotetőlenül hagyták a Ligerban a krematoriumok türét állandóan lástuk. E Gyaloglásunk hatodik napé ján a vézető: Gberetabhof megezőkött, majd a kieérő személyzet is negazősé kött tölünk. Án akkor nogssöktem, a többiekot mág két napig vitték bronberg ig gyalog mentem és ost ogy lengyelnél pihentem par napig és onnan Krakkon keresztül gyelog, tehervonattal, autóval atb. jöttem meg Miskolera.Tudomásom szerint Krakkoban és vdékén több, mint kottészázszer degorsált van utban hazafelé.

Felolyasás után láiratott. Rostoletual

Martis Etvano jegyzőkönyvvezető.

1945 - Early deportation report of *Béla Rosenfeld*, a resident of Újvidék (novi sad), dated March 1945.

"..on May 18, 1944, we were deported from the Garany internment camp, we arrived in Auschwitz on May 21...; .. I know that those deported Jewish people who wrote home with the name of the place "Waldsee" received the blank postcards in the crematorium yard and were executed after writing them..."

1945 - A particularly important detailed official minutes of the examining magistrate of the Miskolc court, consisting of several items, in the case of the Jewish executions that took place on the so-called Létrástető on the Jávorkut plateau of the Bükk Mountains. detailed documents provide account circumstances of the ecumene count, identifications, the condition of the dead, and the results of the investigation.

"..The 47th body is 177 cm. a remarkably tall and remarkably slim man with black hair. Clean teeth. English mustache. Clothing: white shirt, with mother-of-pearl

buttons and side pockets, blue jacket, "observation

belt" / Cicit / handkerchief. Shirt and short underpants made of the same material, the upper pants are coarsely muddied. The legs are bare. .."

"...A Hebrew prayer book was found with the victim, written in German jargon, and the book is the book of the prophet Esau in Hebrew letters. It is black with a linen paper envelope..."

"...At the autopsy on May 8, several bandaged bodies had already been found, and thus the gauze bandage and hospital shirt of the 83rd body are decisive evidence, combined with the testimony of Miklós

Kolos, that this series of grave occupants were probably taken from the Miskolc hospital to the collection point and from there to the grave mound on Létrástető. .."

the person mentioned came with him from Beregszász with a 92-member worker company, which... was resting in front of the Minorite church on November 2, 1944. Dr. László Berényi and a merchant from Mezőcsát named Grünberger went to look around the city because the surveillance was lax and they did not return from this trip, although a guard from Eger also looked for them in the Arrow Cross house, but they denied being there...Dr. László Berényi also ended up in the Arrow Cross house, because he was thrown into a grave with the other victims from the Arrow Cross house.."

Amikor a tömegsir ásatása a fenék felé közeledett,az utolso két sorban fekvő halottak már nem összevissza dobálva feküdtek a sirban, hanem szépen sorjába rakva, hasrafektetve ugy, hogy az egyes halottak között l cm.-nvi távolság sen volt és az egyes halottak között vizszintesen nézve és a halott között füző l gesen nézve föld sem volt láthato. Jelegzetessége volt ezen mélv ásatásoka nak az is, hogy az előző napok feltételezése pontosan bekövetkezett, mert a sirbol az ismetlő pisztolyok 9 mm.-es fémhüvelyei nagyszámban kerültek elő a sirbol, sőt a május ho 8.-iki ás tás lo golyonak a megtalálására is vezetett. A

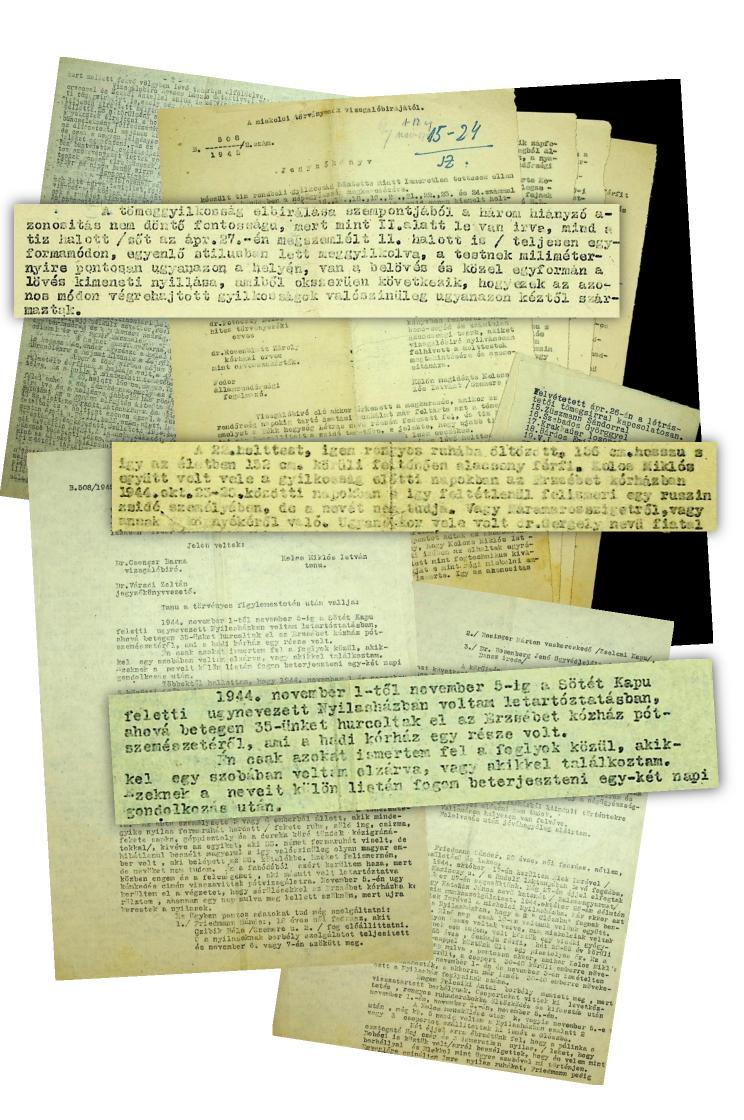
3./Jür ösen kihallständő i sötét kaju mellett levő nedványi ház ben leko Sutő bácsi és feltsége és a ház netáni más lekol arro nézvelnog kik voltók ezen a nyilesok, akik 1244 nov. 1-9 közötti időben s nyilesházben vezető és elyéb fegyveres szolgálatot teljesítettek, kondjak meg tanuk ezt is, hogy mi lett a mosokonyháben felhalmozott azon sok ruhadarabbel, fényképekkel és oliratok al "melveket a nyilesok a muntaszolgalatosokrol szedtek leje mosokonyháben elégettek, de a kétharmadat elégetni nem birtak mar, s azok friedman Sándőr tanusága szerint a mosokonyháben meredyak sakor, smikor nyilesok elmenekültek és miskolcot kiűritették.

Jávorkuton az u.n. Létrástetőn készült

Jávorkuton az u.n. Létrástetőn készült
jáv.máj 2-3.-án.
flov. 6.-án végezték ki a két csoportet
Ezek közül felismenhetők voltaki
Züszmenn Sándor dr. Berényi Lászlo
Grünberger Sándor dezőcsát/
Szabados György zenetanár Bárdos Emil
40.41.42 mindszenti temető.
43. Kürti Sándor Bp.
44. Weinberger Jenő
/ Vitriol bevallása szerint itt kell
lenni Weisz Jenő 22 éves fiunak
45. Dlam füszerkereskedő.
46.47./Vo cm. K." monogr.
48.49R A 50.51.52.53.54.R P.57.58.59.
60.61.F.M. 62.63.64.D.E.65.66.67.68.

ték ki a két csopo merheték voltaki dr. Berényi Lászlo

e szerint itt kell

1944 - Urgent notification from the Hungarian Royal Ministry of Industry, on the topic of " Textile campaign for war factories ".

"..I will make the stock of goods and materials in the closed textile shops of Jews available at wholesale prices to the workers, low-paid officials of the war factories, and their family members."

Egyébként az igényjogosultság megállapitásá ügyi választmány vegye tekintetbe az igénylő vagyoni hel tagjainak számát és azt a körülményt, hogy eddig részesű mértékben textiljuttatásban.

4./ A munkaügyi választmány az akció egész

- 2 -

5./ A vásárlások lehetővé tételét a válla alatt müködjék közre. mozditsák elő, hogy a vásárolt textilanyag árát a tiszt alább 3 havi, a munkásokkal legalább 12 heti részletbei 6./ Számolok azzal, hogy az akció 2 hóna lódik. Amelyik hadiúzem az akcióból nem, vagy nem arán

más akció keretében fogom még ez évben juttatásban rés 7./ Elvárom, hogy az akciót minden hadit legmesszebbmenden elősegitse. Csak közös erővel lehet

lebonyolitást biztositani. 8./ Visszaélőkkel szemben kérlelhetetl

eljárni.

Karják: A zsidők anyagi és vagyoni kér kinevezett kormánybiztos, a textilszekma miniszteri osztály, Ip.M.IV/a. osztály, Ip.M.VII/a. osztály, H /:ker.:/ pságok /:hea.:/ utján.

Budapest, 1944. augusztus hó 22-én.

A jóváhagyott fogalmazvánnyal egyezik: Budapest, 1944. augusztus hó 22-én. Szabó főtan.sk. irodavezető

To/S

Másolat

Budapest, 1944. aug. 26.

M. KIR. IPARÜGYI MINISZTER

Sürgős!

Tárgy: Textilakció hadiüzemek számára.

28.958/kb. szám. IX/a. - 1944.

Elosztó szerint,

ÁLLOMÁSHELYEIKEN.

A zsidók lezárt textilüzleteiben lévő áru- és anyagkészletet nagykereskedői áron a hadiüzemek munkásai, kisfizetésű tisztviselői, valamint ezek családtagjai részére bocsátom rendelkezésre. A nagyjelentőségű akció lebonyolitására a következőket

rendelem:

i./ A vezetésem alatt álló miniszterium IX/a. osztálya jelöli ki, hogy az egyes hadiüzemek mely üzletek áru- és anyagkészletét veszik át s erről a zsidók anyagi és vagyonjogi kérdéseinek megoldására kinevezett kormánybiztost, valamint a területileg illetékes pénz-

2./ Amint egy hadiüzem a kijelölést kézhezkapja, egyik kijelölt főtisztviselőjét, az élelemtár vezetőjét és a munkaügyi előadó-

ját azonnal utasitsa, hogy a zsidó üzlet hivatalos átvételére Budapesten a textilszakma miniszteri biztosánál, vidéken pedig a területileg illetékes pénzügyigazgatóságnál jelentkezzenek.

A hivatalos átadásra jogosult szerv, bizottságilag átadja az üzletet a hadiüzemnek. A bizottsági átadáskor meghatározzák a nagykereskedői árakat, melyet a helyszinen készpénzben kell kifizetni.

3./ Az átvett zsidő üzlet anyagkészletét a kijelölt hadiüzem az átvételtől számitott 3 hét leforgása alatt munkásai, kisfizetésü tisztviselői, illetve ezek családtagjai részére kiárusitja.

Az igényjogosultságot a munkaügyi előadó, a munkaügyi választmánnyal együtt állapitja meg a rendelkezésre álló anyagkészletnek

Az akcióból csak azok a tisztviselők részesülhetnek, akiknek havi jövedelme nem haladja meg a 400 P-t /: a családi pótlékokat a havi jövedelembe nem szabad beszámitani:/.

./.

1944 - November 1944. Decree of the ministerial commissioner assigned to the relocation of Jews entitled "Key points of the instructions of the assigned military authority for the implementation of the relocation of Jews", stamped: "confidential".

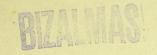
"..6. When lining up in the courtyards of houses, separate Jewish men between the ages of 16 and 50 and Jewish women between the ages of 16 and 40 who are obligated to do national defense work but have not yet fulfilled their obligation must be selected. They should be asked to wear warm clothes, sturdy shoes, bring a blanket, a

cooking pot, and 3 days' worth of food. After this is done, they should be grouped in groups of 100 on the street, along with similarly privileged residents of neighboring houses... 7. The remaining Jews - after a careful check of their numbers - must be escorted in groups to the committee for assigning them to new apartments, to Klauzál Square in the 7th district..."

A ZSIDOK ÖSSZEKÜLTÖZTETESÉRE KIRENDELT MINISZTERI BIZTOS.

142/3. szám. Zs. ü.—1944.

A zsidók összeköltöztetésének lebonyolitására kirendelt karhatalom eligazitásának sarkalatos pontjai.

l. A zsidók részére kiadott "Felhivás"-okból minden sárga csillagos házba eggyel több példányt kell magukkal vinniök, mint ahány zsidó lakást az illető házban a rendelkezésre álló kimutatások feltüntetnek, mert egy példányt tudomásulvétel és miheztartás végett a házfelügyelőnek is kell juttatniok.

házfelügyelőnek is kell juttatniok.

2. A házfelügyelő által az elraktározandó zsidó értékek befogadására alkalmasnak megjelőlt földszinti lakást ellenőrizniők kell, hogy a célnak valóban megfelelő-e. A raktározas megtőrténte után a Pártszervezet megbizottai ezt a lakást lezárják, lepecsételik, majd annak kulcsait lepecsételt boritékba zárva a házfelügyelőnek és a légo, házparancsnoknak együttes megőrzés végett azzal a figyelmeztetéssel adják át, hogy azokat mindaddig teljes felelősség hordozása mellett őrizni tartoznak, amig a kerületi pártvezetőség és a zsidó vagyon kornánybíztosa által kiküldött bizottság tőlük át nem veszi. nem veszi.

3. Ellenőrizniök kell, hogy a kiüritett zsidó lakásokat a házfelügyelő a légo, házparancsnok jelenlétében előttük gondosan lezárja s a kulcso-kat megőrzésre magához vegye.

4. A házban visszamaradó, menetképtelen beteg vagy nyomorék zsidókat a részükre ki-jelölt foldszinti lakásba elhelyezve, a karhatalmi őrség legidősebb tagja ezekről névjegyzéket készit, s azt a Zsidó Tanácsnak Sip-utca 12. szám alatt lévő székhelyén dr. Nagy József orvos tanácstagnak átadja.

5. A kivezényelt karhatalom minden tagja teljesen tájékozott legyen afelől, hogy az ősze-költöztetett zsidók mely értékeket vihetnek magukkal, s melyeket kötelesek a kürirtett ház kijelőlt raktárában elhelyezni. (Részletesen fel-sorolva a zsidókhoz intézett "Felhivás"-ban.)

6. A házak udvarán való sorakoztatásnál külön kell választani azokat a 16—50 év közötti zsidó férfiakat, valamint a 16—40 év közötti zsidó nőket, akik honvédelmi munkára kötelezettek, de e kötelezettségüknek — bármi oknál fogva — eddig nem tettek eleget. Ezzket fel kell szólitani, hogy meleg öltözéket, erős cipőt vegyenek fel, takarót, főzésre alkalmas edényt és 3 napi élelmet hozzanak magukkal. Ennek megtörténte után őket a szomszéd házak hasonlóan kiemelt lakóival együtt az utcán 100-as csoportokba kell tömőriteni; ilyen csoportonként 2 rendőrből és 2 nemzetszolgálatosból álló őrség zártrendben kisérje őket a VIII. ker., Teleki-tér 10. szám alat működő átvevő bizottsághoz és ott számszerint, elismervénnyel adja át. A munkaszolgálatra való elszállitásuk onnan történik. 7. A többi zsidókat — a léiszám gondos ellenőrzése után — csoportosan az uj lakásokba beutaló bizottság elé, a VIII. ker., Klauzál-térre kell kisérnil. A bizottság a zsidókat felszőlitja, hogy a náluk esetleg elrejtve lévő, tilalom ellenére elhozott, nagyobb értékekt önként adják le. Alkalom- és meglepetésszerű ellenőrzés után a zsidókat a kijelőt lakásokba kell kisérmil. 8. A karhatalmi, közegek a beköltöztetett zsidókat a házfelügyelőnek és légo. házparancsnoknak azzal az utasitással adják át, hogy a behelyezett lakókról szerkesszenek névjegyzéket. A jegyzék a ház és a nevek megjelőlésén kivül tartalmazza azt is, hogy a ház melyti lakásába került a beutalt zsidó, valamint az illető születési idejét, helyét, anyja nevét és annak a lakásnak cimét, amelyet elhagyni.

Budapest, 1944. évi november hó, a kézbesités

Miniszteri biztos.

1945 - Letter from *widow Mrs. R. Zsigmondné* to the mayor of Budapest regarding a business premises in the 7th district, which was allocated to (<u>also jewish</u>) *Ilona Klein*. According to the letter, *Ilona Klein* is currently under arrest, as <u>she was a Jew and acted as an agent for the Gestapo!</u>

"..he is being held at the police headquarters as an agent of the German Gestapo..he personally conducted house searches with Gestapo detectives and arrested people.."

Tekintetes

Polgármester ur!

Alulirott tisztelettel kérem a számu másodfoku polgármesteri határozat hatályon kivül helyezését és a Bpest, VII.ker. Erzsébet krt 15.sz. alatti üzlethelységhez való I. foku határozat megerősítését. Üzletem eligénylője Klein Ilona, az üzlethelység főbérlője erősítését. Üzletem eligénylője Klein Ilona, az üzlethelység főbérlője az első fellebezésekhez csatolt igazolások szerint nem volt Klein Ilona csak albérlő volt és jelenleg a VII. Kurt u. 6. sz. alatti r.kap.-on van letartóztatásban, mint a német Gestapho ügynöke, ki zsidó létére van letartóztatásban, mint a német Gestapho detektivjeivel több embert juttatott a Gestapho kezére, a Gestapho detektivjeivel személyesen tartatott házkutatásokat és fogatott el embereket. Egyre több feljelentés érkezik ellene és igy neki magyar iparosok és keresketöbb feljelentés érkezik ellene és igy neki magyar iparosok és kereskedők között helye nincs. Aszidókat védő törvénycikk alapján lett az üzlethelységbe visszahelyezve, s miután ez ellen ő vétette a legsulyosabá bat, neki amőgé bujni nem lehet.

Férjemet a náci uralom 1944. december 9-én kivégeztette,
Dunába lökték, kenyér nélkül maradtam, dolgozni és élni akarok.

Enhez kérném a tok. Polgármeste ur segitségét.

Budapest, 1945. IV.9.

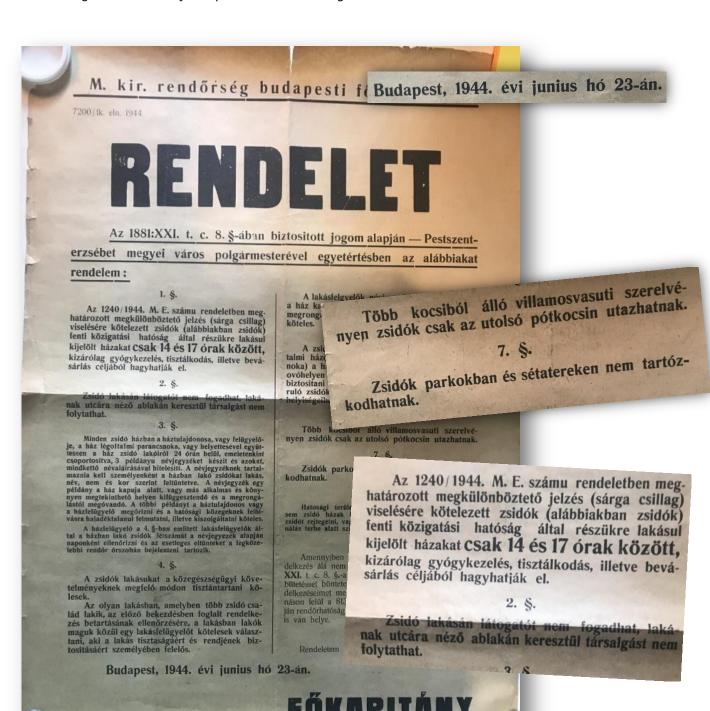
Teljes tiszetelettel: ör Reng Ir ognandre Reffrenh

1944 - Large-scale poster of the Budapest Police Chief regarding compliance with Jewish laws.

"...Jews may only travel in the last trailer of a multi-car tram train...Jews may not be in parks and promenades..."

"...Jews who are required to wear a distinctive sign (yellow star)...<u>may leave the houses designated</u> for them as their residences ONLY BETWEEN 2 PM and 5 PM, exclusively for medical treatment, cleaning, or shopping...; ..A Jew may not receive visitors in his apartment, and may not converse through the window of his apartment overlooking the street..."

1944 - A collection of particularly interesting letters sent to **Sándor Kohn**, a forced laborer, from his brother and sister-in-law.

"..No news from <u>Miskolc</u> since Thursday last week..are the poor Mamukádék (~Parents) still alive?..."; "..Our apartment has changed again, <u>we can go out only from 11-5</u>.."; "..we also have to go into the designated houses by Wednesday.."; "..for now, the move-in period has been extended until Saturday.."; "...it is impossible for private individuals to get into the Swedish Red Cross..."

TELEBOLAP

Palado N. S. Noughan Markey

LEVELEZÓLAP

AULLADÉKOYUUTES

AULLADÉKOYUUTES

AULLADÉKOYUUTES

AULLADÉKOYUUTES

AULLADÉKOYUUTES

AULLADÉKOYUUTES

AULLADÉKOYUUTES

ELEVELEZÓLAP

ELENOSTYE.

ELEVELEZÓLAP

Egypulore Montolip maghen rabilities a bekaltoshidest Pholitil is leptanis made to hit is leptanis tudah hofinos he mitt. Sanjihainetil sanjihainetil sami bejkan akil is leptanis e hiten jol hal tot. Som killotem men bejkan akil is leptanis to eimem lessa nom a logi vide areit, a vom lessa nom a logi vide areit, a vom mag, of meg

LUSKA ROBA TO

SVÉD

Avaga sogorhace "I"s.

Mi von veled " Sajnos mit enomaget

brild tem vinza jott so levelet rece

kaj ola toled, herlet aron nol esterito

hal lettedrol, Sanjir acco er isleig

meg szorgaluws me int, cromagnat

is meglap to Laranne, vinnet

voltozott 11-5 ig lehet kinnen m

try-ho lehet aron nol ciololog

Zelra

Ming tolowholds, hilosow whom maked a milt histen egg hops to matherstand hop who how whom when his very hops to matherstand hop work his vet him a Hadvieltels out. Syn will per a reared paraucon to the alapintant of a fried violation of the alapintant to a fried violation remity has begitten that alapintant has a fried violation remity with the sent has a friend of a provide remity with the sent has a friend of a provide remity with the sent has a friend of a contraction of the sent has begitten to be supplied to ment have a friend of the sent has begitten to be sent her sent has the sent has a friend of the sent has the sent has a friend of the sent has the sent has a friend of the sent has the s

Fraga Paujhau! Vasaruap 18.
Fajro saiveel érleutlet, hogy szerdaig
net ink is be hell menni a hijelett
varakbon, ign he'rler amit critorloisp
letve szerda estip neg nem hapsth
letve szerda estip neg nem hapsth
letve szerda estip neg nem hapsth
levelet art nem studom arutain kova
levelet art nem studom arutain kova
herbesitis, mort me'p prido" szeriet mics
hova men mi sem. Es a legheves ett, de
hova men mi sem. Es a legheves ett, de
fora men mi less veliur nem tuolom?
Arutau mi less veliur nem tuolom?
Fotom s mep valaha ar en édes epytler
for terjim et l'Prutheu kildten nehi is
for terjim et l'Prutheu kildten nehi is

1943-1945 - Letters from *Lili Korda* (formerly *Kohn*):

1943 - Looking for his brother, *Tibor Korda* - a labor serviceman for the Nagykáta military draft center. Tibor enlisted in May 1942, but there was no news of him a year later.

1944 - Three letters to her mother while Lili is forced to march west. One of the letters reads:

"...<u>Dear mother, we are in Magyaróvár, we are leaving, my efforts did not lead to Hegyeshalom with success. You can go home with Spanish protection, Maybe Swedish or Swiss.</u>."

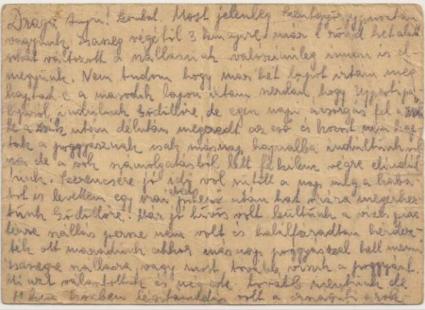

1945 - <u>Letters sent from Stockholm</u> to his relative named Jolán, where he went to recover after the liberation.

".. I wish the good Lord would grant that the other relatives would also show signs of life ..", ".. There is no Jew in CENTRAL EUROPE today who would not mourn. I also constantly reproach myself, could we not have saved our parents .."

Joseph Anger! reduce regard seeming 120 has formal france and a copillar role ode orthogon france france in the sole of the countral section who best had been been been growing the best had been a fall of the france of the fra

Magyarovairon vagnish undultished Magyarovairon vagnish undultished Magyarovairon vagnish vedithersel Lelza lekel mem. Talan a tota Magyari selsar arthal Magyari selsar arthal 20th century - Dr. Ármin Goldberger (Gáspár) lawyer, chief notary and jewish community president of Abony, World War I veteran, labor serviceman documents.

The collection contains many interesting things,

- Review of the court order of László Endre, the deputy governor of Pest-Pilis-Solt-Kiskun County (organizer of later deportations) from 1943, because Dr. Ármin Goldberger's dog bit an injured party (Abolition of the first-instance judgment and stricter punishment...)

- -Documents related to wearing the Károly's Cross during World War I
- Weapons possession certificate as a chief notary of Abony from 1946
- " Zs " military pay book from labor service
- -Legal documents about Arrow Cross members, regarding objects stolen during persecution
- A particularly interesting autobiography from <u> 1962</u> :

".. With the help of Otto Pessl, a Gestapo officer

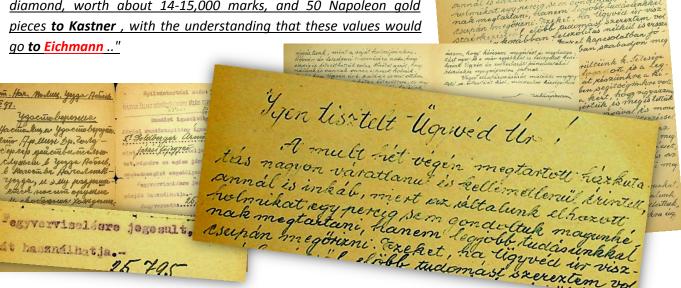
from Vienna assigned to Budapest, we were able to come to Budapest in his car with German license plates and here my wife and I hid in the apartment of a good friend of mine..; ...I hid for three days, then I was put in the Kolumbus Street camp run by Rezső Kastner, which camp was under the custody of the Gestapo. ..Here I handed over a ten-carat

diamond, worth about 14-15,000 marks, and 50 Napoleon gold pieces to Kastner, with the understanding that these values would

Erin. Hor. Morling, yegger Potoril

parjat használhatja.-

Pest-Filis-Solt-Kiskun vármegye Ahlspánja, mint II. foku rb-bíró. Szám: 2045/1943.kih. dr.Goldberger imin abonyi lakos ellen mert kutyája sértettett megharppta ezért az 1952.évi loo.ooo.F.M.r. 120.§.3.bek. és 574.§. 52.p. és az 1928.évi XIX.t.c. loo.§-a alapján inditott ki-hágási ügyben az abonyi járás főszolgabirájának, mint rendőri bűn-tetőbirónak az 1943.évi április hó 5-én 1229/1941.kih.sz,alatt hozott álsőfoku itéletét a terhelt felebbezése folytán felülvizsgáltam végzést. Mz elsőfoku itéletet a Rbsz.199.6.b./ pontja alapján megsemmisitem és uj elsőfoku határozatnak hozatalát rendelem el. Megokolás. Igy rendelkeztem, mert jogszabályt sértett az I.fokon eljárt rb.biró azáltal, hogy az 1928.évi XIX.t.c.loc. s-ának utolsó bekezdése alapján elzárással büntetendő kihágás esetében pénzbüntetest szabott ki anélkül, hogy a II.Bn.4.S-át, vagy Kbtk.21.S-át alkalmazta és megindokota volna.-Megjegyzem, hogy a kiszabott büntetés nem áll arányban terhelt vagyoni- és kereseti viszonyaival, miért is az uj határozat az 1928.évi X.t.c. 6. §-ában foglaltakra figyelemmel hozandó meg. E végzés ellen a Rbsz.199. Sa értelmében fel folyamodásnak helye nincs. Erről Főszolgabiró urat az 1943. évi május hó 25-én 1229/1941.kih.sz.alatt felterjesztett ügyiratok visszaadása mellett további eljárás végett értesitem. Budapest, 1943. julius 19.-Az abonyi járás főszeltabirájárak, mint rendőri büntetőbirőnak. alispán.

gott zzidő volta miatt, mort sint herceg Hohenlohe-Garingen Kraft Gotta a de sanda de sanda a magyarorza (z) jostan Garona, és más damántali megy-Ohristian állandó magyarorza (z) jostan Garona, és más damántali megy-

mankinnt to
Esnal jarra
mankinta
tudam for
sulo tour
tul kisoj
schwonen
mat form
ten 156
hordisk m
21 4ves f
kroult

ig joggyakorlatot folytattam Csurgón /Somogy megye/. 1914-ben, a világháboru kitörésekor bevonultam, először a 10-es lovas tüzérezrednél /Reitende-artillerie/ szolgáltam, majd a 26-os hegyi tüzéreknél.
/Gebirgs-artillerie/, majd a hegyitüzérekkel mentem ki a frontra.
1918-ban leszereltem, mint tartalékos tüzérhadnagy, az ezüst vitézségi éremmel kitüntetve /Silberne Tapferkeits Med./ 1921-ben megnősül-

számomra. Ebbeli hivatásomat mindaddig láttam el, amigta Magyar ebbe polestori. Zsidó volAllami Dohánygyár mint zsidót nem akart foglalkoztátni. Zsidó vol-

m a Gsurgái fakarákpánatár volt főkönyvelöndjével, bünperánek iratsiból. Hugen, dr. Inkács Issoné, tvin és minek főrja, dr. Inkács Issó kir. kösjegynő en martirhalált haltak. Részletes abonyi káromat, ásom teljes kifosztása folytán kalekkesett, sz

teni 56 éves koromra. A birtok elvételével együtt természetesen elhordták a termést és felszerelést, feleségemet üldözték, egyetlen,
21 éves fiugyermekemet elvitték munkatáborba, ahonnan Bergen-Belsenbe with abonnan Oriental Maria mérhetetlen sok szenvedés után hazatért. Jómagam a

. Gáspár Moldberger/ Armin/ et., VIII., József krt. 37./

bás lakásunkat. Otto Pessl Budapestre beosztott bécsi illetőségü Gestapo-tisztviselő segitségével német rendszámu autóján tudtunk feljönni Budapestre és itt feleségemmel együtt egy jóbarátom lakásában bujtunk el. A gazdátlanul maradt hatszobás abonyi lakásba a néme-

táborba vitték. Három napig bujkáltam, majd a Kastner Rezső által vezetett Kolumbus-utcai táborba kerültem, amely tábor a Gestapo őrizete alatt volt. Ezen táborból megelőzőleg, Eichmannal történt megállapodás alapján, 1500 zsidó Svájoba került és ugy volt, hogy a legközelebbi transzporttal engem is kivisznek. Mikor feleségemet Kistarcsáról elengedték, szintén ezen Kolumbus-utcai táborba került. Itt én tizkarátos brilliárst, kb. 14-15.000 márka értékben, és 50 Wapoleoraranyat adtam át Kastnernak, aznal, hogy ezen értékek Eichmannhoz kerainek, aminek elleneben en elmegyünk külföldre. Az isaszegi munkaszolgálat alatt szerze*t nroló-Telraegem a legko giai betegségem elviselhetetlenné vált, prostata-rájdalmaim állandóan fokozódtak, szivmukodésem is legyengült. Többször járt nálam orvos, hogy segitsen és gyógykezeljen, de nem mindig engedték be az orvost sem hozzám. 1944 novemberében Eichmannék a Cestapo-őrizetet kivonták a Kolumbus-utcai táborból és bennünket a nyilasoknak adtak át. 1944 december elején a myilasok az egész tábort killritették s a tábor lakőinak nagy részét Bergen-Belsenbe vitték. Felaségem a gettőba került